

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECEC

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2996 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Spominu kralja Aleksandra

Drevi bo že leto, kar je iz jesenskega mraka dahnil dih smrti v dušo vsega naroda. Ozračje nad izmučeno Evropo, ki je že desetletja stezala roke po rešiteljih, glasnikih in tvorcih končnega miru in je vsak žarek svetlobe željno vsrkala vase kot zarjo velikega dne, je presekala rezek val iz Marseille: Kralj Aleksander jugoslovanski ubiti! Ni mogoče. In vendar! Postaja za postajo je sprejemala in oddajala dalje: Kralj Aleksander ubiti! Pramen, ki je že jel sijati nad Evropo z nameravanega sestanka glasnikov in tvorcev miru v Parizu, je kruta človeška roka presekala. Neprodlna tema neizvestnosti in vsemogočih komplikacij je legla nad Evropo. Vladarjeva kri, prelita v boju za mir Evrope, je vpila po maščevanju.

Leto je že poteklo od tedaj. V Evropi je še mir, a vse kaže, da visi na nitki, ki se lahko vsak hip pretrže. Ko bi moralne krivice in podplivalce marsejskega atentata zadela zaslužena kazen, ko bi se ne bila v Ženevi delila pravica po velikosti in sili posameznih držav, ko bi se človeški zakon ne bil ustavil pred brutalno silo, morda bi danes mir v Evropi ne visel na nitki. Jugoslavija se je tedaj žrtvovala ideji miru in mirno, a dostojanstveno prebolela ponižanje.

Eno leto v zgodovini narodov pač ne pomeni mnogo; zgodovinar pogosto preskoči tudi desetletja in in se prav malo pomudi kar pri stoletju. Leto po tragični smrti blagopokojnega kralja Aleksandra pomeni v jugoslovanski zgodovini mnogo. Marsejski atentat je postavil ves naš narod pred zgodovinsko preizkušnjo. V njega smo stavili ves svoj up in njemu smo tudi prepustili težko breme državnega vodstva. Prav ta odločni krmar se je nenadoma zgrudil pod zločinskimi strel v trenutku, ko se je zdelo, da se bo po obisku v Parizu, ki bi utrdil staro prijateljstvo in postavil jasne pogoje za novo, umirilo razburkano morje in da se bo država tudi na znotraj toliko lažje konsolidirala. Njegov sin Nj. Vel. kralj Peter II. je bil premlad, da bi mogel takoj zgrabiti za krmilo. Pod modrim vodstvom kneza-naměstnika Pavla, tudi sina iz rodu slavni Karadjordjevičev, smo zgodovinsko preizkušnjo srečno prestali. Polagoma zopet jemljemo nase vsak svoj del politične odgovornosti, ki nam jo nalaga blagor države, to je vse naše skupnosti. Prav v tem letu je šla Jugoslavija skozi kritične trenutke, ko so jo hoteli upropastiti oblasti željni kratkovidneži s slepim prenašanjem tujih metod na domača tla. Končno je zmagal prav tisti tradicionalni duh demokracije, ki je vtelesen v rod-

binj Karadjordjevičev, sinov našega naroda. Prestreljeno telo viteškega kralja počiva v tihem svetlišču sredi Šumadije, toda kralj Aleksander je bil eden izmed tistih redkih vladarjev, ki vladajo tudi po smrti. Okoli njegovega groba se ne zbirajo samo množice preprostih Šumadijcev in državljanov iz vse Jugoslavije, ampak na Oplen- cu tudi vlade prisegajo, da bodo zvesto

varovale zapuščino velikega Jugoslavana, veliko združeno in močno Jugoslavijo!

Na dan žalostne obletnice, kakršnih malo pomni celo naša tako tragična preteklost, obljubljam, da bo vsak na svojem mestu, pa naj bo to še tako skromno, delal za blagor države po svetlem zgledu velikega pokojnika, ki je šel za svojo idejo — ki je obenem tudi naša — v smrt.

Balada za obletnico kraljeve smrti

Jesenska noč. Prav kot na praznik mrtvih. Vse žalost muči... Kam-li vse hiti? Domov nas žene vse v zatišje varno spomin devet-oktobrske noči.

Po selih daljnih in domovih tihih povsod še luč brli, molitve glas; vse v grozi stiska se, misleč na Njega: nocoj obsorej je zapustil nas.

Pri oknu oče ténko prisluškuje — kaj burja plašno skozi gozd vrši? In mati vstopi urno v ozko vežo — nad astrami — mrtvaški duh visi?

V zvoniku vaške cerkve ura blje. Prekriža oče vse za blagoslov in mati vzame vodo od Treh kraljev: »Za pokoj duše, ki je šla domov...

Molimo! — Vse utihne: čez lesen most — čuj! — peketajo podkve... Někdo k hiši jaše, na prag poskoči s konja in v zaprto dver v veži kot da z močem težkim zaročljá še...

In v sobo stopi lik z očesom votlim — v vetru zavirhá kraljevska halja — in dvigne glavo zmučeno, ponozno... Vsi zastmó: duh Aleksandra Kralja!

V očesu votlem zagori ljubezen. Stopi k vsakemu, rokó poda mrtvaško... Deca stisne k materi se plašno, a oče stopi pred Njega vojaško:

»Veličanstvo! Kaj Ti sèn vzemirja? Zbrali smo se baš za Tvoj spomin.« In Kralj se skloni tésno na srce mu: »Brani domovino, sin!«

Le to. In dvigne nož svoj iz nožnice: poljubiti da mu zlati meč... spusti rokó, se v plašč zavije, na belca skoči — ni ga več...

Še votlo peketá konj-beloc — za njim petelin dan budi. Le urno, jadno v Oplenec, tja v grob oktobrske noči!

Marija Zalar.

Osirotela kraljeva družina

Mornariški častniki neso kraljevo krsto z »Dubrovnika« na obalo v Splitu.

Vojska z Abesinci čedalje ljutejša

Anglija vedno bolj proti Italiji

Italijani prodirajo tudi v smeri proti Nilovim izvirov

(Posebni na bojišču nahajajoči se poročevalci »Daily Telegraph«)

Italijanska armada, ki se sedaj odpočiva, je torej zasedla ozemlje med Adigratom, Aduo in Aksumom, to je od meje med italijansko Eritrejo in Abesinijo na poti v Addis Abebo, ki je od italijanske meje v zračni črti oddaljena 695 km, kakšnih 40 km dolžine v zračni črti.

Severna italijanska armada je za to pot in za zavzetje tega malega kosa ozemlja rabila pet dni maršev in bojov. Kakor sedaj poročajo iz Rima samega, ni italijanska severna armada imela opraviti z abesinsko redno vojsko, temveč samo z večjimi in manjšimi skupinami vojskav posameznih plemen, ki jih je zbral v naglici ras (knez) Sejum. To je bilo vsega skup kakih 20.000 vojakov, največ iz hrabrega abesinskega plemena Danakilov.

Število italijanske armade na tem sektorju ni točno znano. Po zanesljivih cenitvah pa je znašalo 50.000 do 60.000 mož. Razdeljena je v tri skupine (teorpo). Srednja pod poveljstvom generala Maravigna je zavzela Aduo, za katero se je morala boriti celih pet dni. Zapadno od nje je prodirala druga skupina pod poveljstvom generala Santina, ki je zavzela sedaj Aksum. Vzhodni skupini poveljuje general Birolini, ki je zavzel Adigrat. Pod njegovo komando je še vzhodnejše iz črni domaćinov sestavljeni italijanski armadni zbor, takozvani askari, ki so zavzeli Entiko na višini 3000 metrov. Ti askari so največji hrabreji, ki so jim poverjene najtežje naloge v boju zoper njim sorodna abesinska plemena.

Abesinske redne čete so bile že izpočetka z meje umaknjene in se nahajajo njihov glavni stan v kraju Makale, ki je od Aduja v zračni črti na poti do Addis Abebe oddaljen več ko 100 km. Tudi po tej poti bo morala italijanska armada prevažati vrhove od 2000 do 3000 metrov (Aduja leži visoko 1895 m, Adigrat 2457 m in Aksum 2130 m, Makale pa leži 2040 m visoko — italijanska specialna karta). Abesinska glavna sila v Makaleju šteje, kakor se govori, 100.000 mož, katerim poveljuje ras Kassa, kateri ima povelje, dati Italijanom največji odpor. Italijanski armadi je treba priznati, da je premagala silne terenske težave, je pa seveda sijajno opremljena in ima zaenkrat tudi še zadostno vodo, vsak mož po 2 litra na dan. Veliko jim pomagajo močne mule, ki v celih kolonah dovažajo živila in vodo. Kar je potov, jih morajo sprosti razširjati tako, da morejo na njih voziti mali tovorni avtomobili in prodirati mali tanki.

Junjaški odpor Danakilov pred Aduo - „Abesinske termopyle“

Ras Sejum je sploh imel že spočetka povelje, da se umakne v hribe, je pa nasproti temu povelju na svojo roko zadrževal italijansko armado cele štiri dni, nad čemer so tudi v Addis Abebi bili presenečeni. Njegovi vojski so vojskaki iz že imenovanega danakilskega plemena, ki so bili l. 1896 porazili Italijane pri Adui. Ti vojsaki imajo samo puške najstarejšega kalibra, pač pa je ras Sejum imel tudi nekaj topov, toda njihova municija je že stara in granate so predešno krepirale. Kljub temu so junjaško zadrževali italijanske kolone, petega dne pa so se jim v zadnjici postavili na pot 10 km pred Aduo v divji gorski globeli. Italijanska prvovrstna artiljerija jih je obstreljevala z bokov, tako da so se morali Danakilei umakniti, nakar so se zagnali vanje italijanski rapidni tanki ter jih kosili s strojnimi. Kljub temu so se Danakilei vrli na sovražnika z bajoneti, so pa seveda omagali. Na bojišču jih je ostalo mrtvih več ko 2000, par stot., pa so jih Italijani ujeli, kar se je Danakilem pač zgodilo prvič v zgodovini. Sele nato so Italijani vkorakali brez odpora v mesto, Danakilei pa so se z enako hrabrostjo branili tudi vzhodno in zapadno od Aduja ter je v tem sektorju poveljnik Desmajne Hajle Selasie z 10.000 vojškaki celo zavrnili Italijane čez mejo in napravil veliko ujetnikov, med katerimi se nahajajo tudi stotniki in majorji. Italijani so morali razviti veliko hrabrost in spretnost ter so morali pustiti v akcijo vsa svoja velika tehnična sredstva, da so ta odpor končno premagali.

Odmor

Sedaj so v zavzetem ozemlju operacije za nekaj časa prenehale in italijanski kakor tudi domači delavci naglo gradijo ceste, da bo mogoče armado, ko bo prodirala naprej, redno oskrbovati z živimi, vodo in strelivom. Obenem pa pošiljajo Italijani velika ojačenja ter utrjujejo svoje postojanke, ker se je bati abesinskega protinapada. Izvedelo se je, da se ras Sejum utrjuje v gorovju, ki ga morajo Italijani prevažati. Obenem pa se nadaljujejo številni napadi manjših abesinskih gverilskih skupin, tako da Italijanske sile nimajo miru ne podnevi ne ponoči. Najhujše so borbe na zapadu, kjer je ozemlje popolnoma divje in ga ni prehodil še noben Evropejec.

Počasno napredovanje Italijanov z vzhoda in juga

Kar se tiče drugih sektorjev, italijanska armada dozdaj še ni tako daleč napredovala kakor na severu. Vzhodna armada je iz Asaba ob Rdečem morju prevažila visokogorje Musali, od koder pa ima še daleč do prve točke odpora. Glavna sila Abesincev je tukaj zbrana v Dessieju, kamor se je podal sedaj, abesinski cesar sam. Dessie je v zračni črti od eritrejskega pristanišča Asaba, od koder je začela prodirati italijanska armada, oddaljen okoli 400 km, od Addis Abebe pa 250 km.

Najmanj je napredovala italijanska armada, ki prodira na jugovzhodu iz italijanske Somalije in je zavzela tik ob meji mesto Gerlogubi. Vodnjak v Ualulu, kakor pravijo zanesljiva poročila, so Italijanom za hrbtno zavzeli abesinski četaši. Sploh se ra-

zviža na celi fronti italijanskega prodiranja velika gverilska vojska in bo, kakor se razvija, osvajanju Abesinije zelo naporno. Razen na severu bo najhujši odpor na jugu v provinci Ogaden, kjer se zbira 150.000 mož močna abesinska armada, ki bo branila Italijanom dostop v muslimansko provinco Harar.

Proti tankom se poslužujejo Abesinci pastji, to je velikih luknji, ki jih potem pokrijejo z dračjem. Takih pasti se poslužujejo pri lovu na slone. Nekaj tankov s posadko vred je bilo na ta način ujetih. Danakilei vse ujetnike neusmiljeno zakoljejo.

Razum borb, ki smo jih doslej omenili, je zelo važno dejstvo, da oddelki armadnega zbora generala Santinija, ki je zavzel Aksum, prodirajo v najbolj oddaljeni severozapadni kot Abesinije, to je v provinco Volkajt, od koder peljejo pota v prevažno mesto Gondar, ki leži severno od jezera Tana. To dokazuje popolnoma jasno, da hočejo Italijani zavzeti tudi to ozemlje, ki ga Angličani smatrajo za svojo najvažnejšo interesno sfero, ker tam izvira Nil. Poročilo o tem je izšlo v Londonu veliko razburjenje in je ravno to vzrok, da v Londonu niso zadovoljni s sklepi Sveta Zveze narodov o gospodarskih sankcijah, ki naj se ukrenejo proti Italiji, ampak Zvezo narodov silijo k bolj energičnim korakom.

Abesinske čete za hrbtno Italijanov

Abesinci vdrli 45 km daleč v italijansko Eritrejo

Addis Abeba, 8. oktobra. b. Velika armada 150 tisoč abesinskih vojakov se naglo razvija in napreduje iz Makale v vseh smereh na poti proti Adui. Ta armada, ki jo vodi ras (knez) Kassa, se danes nahaja 250 km od severne fronte in se misli, da bo v sedmih dneh s pospešenim maršom prišla na določeno mesto. Kje se bo razvila ta abesinska sila, se še ne ve. Trdi se, da je ta armada sijajno oborožena in da na potu proti bojišču zavaruje svoje ozadje, urejuje skladišča z orožjem in municijo ter hrano. Vsa ta skladišča so na vateru mestu v podzemnih pečinah.

Medtem pa so izvršile protidarec čete rasa Sejuma samega, ki so se po zasedbi Aduja bje umaknile. Oddelki teh gveril je prekorčali reko Mareb in prodira sedaj z uspehom v italijansko pokrajino Adiugri. Tudi na vrhovih okrog Aduja se zelo pogosto odigravajo hude gverilske borbe. Oddelki, ki je prekorčali reko Mareb, je zavzel mesto Addi Kaje, medtem ko druga četa koraka proti Adi Ugri na italijanskih tleh. Zaradi tega je italijansko vrhovno poveljstvo v skrbeh, da ne bi abesinski četaši, ki prodirajo z veliko nadlco, padli v hrbet italijanskim četam, ki so zasedle Aduo.

Italijani demantirajo

Rim, 8. okt. c. Iz Asmare je prispela vest, da se italijanska ofenziva normalno razvija v širo in da so italijanske čete tik pred Aksumom, ki pa še

Anglija se pripravlja na upad

Turčija in Grčija z Anglijo

iz Sudana

Kairo, 8. okt. c. Vrhovni poveljnik egiptovskih čet je danes obiskal angleškega guvernerja in imel z njim zelo dolgo konferenco. Na tej konferenci je bilo sklenjeno, da mora en del egiptovske vojske takoj oditi na jug Sudana na mejo ob Eritreji in Abesiniji. Prav tako je bilo iz vojskih razlogov sklenjeno, da se morajo državne železnice takoj preskrbeti z zadostnimi zalogami premoga. Govori se, da nameravajo Angliči vdreti v Abesinijo iz Kartuma proti jezerni Tani v smeri na Gondar, da preprečijo desnemu krilu vojske generala Santinija, ki operira v provinci Volkajt, da ne bi prodrla do jezera, ki ga Angliči nameravajo pustiti nikomur. Baje nameravajo Angliči svoj

udarce izvršiti hitro.

Kairo, 8. oktobra. TG. Med angleško in egiptovsko vlado je podpisana vojaška pogodba, ki bo objavljena na dan obletnice, ko je nastopil vlado kralj Fund. Razpoloženje v Egiptu je zelo resno. Egiptovske državne železnice so dobile 600.000 funtov kredita za nujne nabave.

Ankara, 8. okt. o. Turško vojno ministrstvo je dalo danes vsem posadkam v Mali Aziji povelje, da morajo biti v stalni pripravljenosti za vsak primer.

Atene, 8. okt. c. Grška vlada je danes izdala odlok, s katerim prepoveduje izvoz živil iz Grčije.

Anglija ne upa več v Francijo

Anglija išče drugih zaveznikov v Sredozemskem morju

London, 8. oktobra. b. Uradni krogi priznavajo, da jih je francoski odgovor na britansko vprašanje glede sodelovanja francoskih pomorskih sil na Sredozemskem morju precej razočaral. Francija je to svoje sodelovanje vezala z velikimi rezervami, tako, da pravzaprav Velika Britanija od njenega sodelovanja nima nobenih koristi. Iz tega razloga bo francoska nota točno proučena in kakor se trdi, se bodo nekatere točke pojasnile diplomatskim potom. Jasno se tudi vidi iz francoskega odgovora, da radi svoje obveznosti napram Italiji, ki so najbrž večje, kot se je prvotno pričakovalo, Francija ne želi izvajati nobenih vojnih ukrepov proti Italiji, in tudi ne tedaj, če bi bila Velika Britanija ogrožena in napadena v Sredozemskem morju. Radi tega si bo morala Velika Britanija iskati novih poti in novih sodelovnikov na Sredozemskem morju, če bo francoska vlada ostala trdovratna pri svojem odgovoru.

Kaj pravijo italijanska poročila

Rim, 8. oktobra. TG. Oficielni komunikati pravi, da je armada, ki je zavzela Aduo, utrdila svoje postojanke in organizirala komunikacije ter dovoz iz zaledja. Številne infanterijske čete in delavski bataljoni razširjajo ceste, tako da je hrta dostopna tudi težkim avtomobilom. Abesinska kontrapaka na območje mesto Omager, ki leži na italijanskem ozemlju in predstavlja važno trgovsko središče, je bila zavrnjena od askarijev.

Vedno več ojačeni v Afriko

Rim, 8. okt. b. Italija v še hitrejšem tempu pošilja vojna ojačenja v vzhodno Afriko, ki so tam potrebna zaradi neprestanega razširjanja bojne črte. Danes so odplule številne ladje predvsem z

artiljerijskimi polki in vojnimi materialom, medtem ko se je v Reggini pričela vkrepati ena divizija redne vojske.

Nemčija snubi Avstrijo

Von Papan je prinesel nove predloge za mir z Avstrijo

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Celovec, 7. oktobra.

Nemški poslanik na Dunaju von Papan je neenadoma vrnil iz Nemčije in je prinesel s seboj čisto določene predloge nemške vlade za sporazum z Avstrijo. »Slovenec« je že poročal o nedavnem sestanku med zveznim kanclerjem von Schuschniggom in poslanikom von Papanom v Salzburgu, kamor so prišli tudi deželni glavarji Koroške, Tirolske, Štajerske in Gornje Avstrijske. Deželni glavarji so takrat potegnili s von Papanom, grozili so z javnim uporom in avstrijski zvezni kancler je dobil življenjski napad. Von Papan je takrat odpotoval v Berlin, od koder se sedaj vrača z novimi predlogi. Vašemu poročevalcu se je posrečilo zvedeti za njihovo vsebino. Evo jih!

Nemčija ponuja:

1. Ukinitve takse 1000 mark za izdajanje potnega lista iz Nemčije v Avstrijo.

2. Ukinitve hitlerjevske propagande po Avstriji, v kolikor narodnosocialistična stranka v Nemčiji v tem oziru sploh more vplivati na avstrijske hitlerjevece.

3. Nemčija takoj razpusti avstrijsko legijo, ki se nahaja v nemški državi.

Nemčija zahteva:

1. Avstrijskim narodnim socialistom mora biti dovoljeno, da vstopijo v domovinsko fronto, ki je edina v Avstriji dovoljena vladna organizacija.

V spomin pokojnega kralja

Radijska oddajna postaja v Ljubljani sporoča, da se bo velika manifestacijska prireditev na Kongresnem trgu, dne 9. t. m. prenašala po radiju in bodo lahko sledili govorom in dogodkom te komemoracije tudi poslušalci in poslušalke širom celotne dravske banovine.

Komemoracija se prične ob 17. uri 15 minut. Prav tako je radijska oddajna postaja v Ljubljani predvidela za 8. in 9. in 10. t. m. izključno umetniški in žalni program.

Göringov adjutant v Belgradu

Belgrad, 8. oktobra. m. Včeraj je priletel na zemunsko letališče iz Berlina adjutant pruskega ministrskega predsednika g. Göringa, letalski častnik Karl Bodenschab. Na letališču so ga pozdravili šef narodno socialistične stranke za Balkan g. Neuhäusen in člani nemškega poslanstva v Belgradu. G. Karl Bodenschab ostane v Belgradu par dni, nakar se bo vrnil z letalom v Berlin.

Odmev dr. Krekovi govora

Belgrad, 8. okt. m. Vsi prestolniški dnevniki objavljajo dalje članke o lepih uspehih shodov ministra brez portfelja dr. Miha Kreka za Jžici, v Slovenjgradu in Gornjem gradu. Nekatere dele ministrovega govora prinašajo danes dobosede. Zlasti pa povdarjajo pomembnost govora, ki ga je imel g. minister v Slovenjgradu, v katerem je med drugim povdaril sledeče: »Ne verujte vestem o nestabilnosti vlade. Ne trdimo, da smo večni, kakor so trdili naši predhodniki, toda jamčim vam, da je sedanja vlada tako čvrsta, da zaenkrat ni mogoče govoriti o njeni slabosti. Vlada ima trdno voljo in vse možnosti, da svoj program do kraja izvede in sicer na podlagi najširšega narodovega sodelovanja. Na to sodelovanje pozivamo vse, ki jim je pri srcu vse dobro, tudi Hrvat.«

Belgrad, 8. okt. m. Danes se je vrnil v prestolnico minister brez portfelja g. dr. Miha Krek.

Kredit za št. Janž-Sevnico

Belgrad, 8. oktobra. m. Odobren je kredit za zgraditev prvega dela proge št. Janž-Sevnica v skupnem znesku 12.280.032,42 Din.

JRZ

Belgrad, 8. oktobra. m. Delo na organizaciji JRZ zaznamuje vsak dan polno uspehov. Tako so se tokom včerajšnjega in današnjega dne izvršile organizacije JRZ v Zemunu, Somboru, Cetinju, Strugu, Negutinu in v Kumanovu.

Belgrad, 8. oktobra. m. Dovi je g. Aca Stanovjević konferiral z ministrom Djuro Jankovićem. Ob 9. pa je obiskal ministrskega predsednika dr. Milana Stojadinovića, s katerim je ostal nad eno uro v razgovoru. Govorila sta o vprašanju organizacije JRZ.

JESENICE

Brez vsakega pompa in agitacije se je v nedeljo dopoldne v veliki dvorani Krekovega doma ob številni udeležbi članov izvršil ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRZ. Uvodoma je v imenu pripravljalnega odbora g. dr. Gregelj v jedrnatih besedah orisal politično kroniko zadnjih šestih let. Zlasti je podčrtal gospodarsko in kulturno propast slovenskega naroda pod bivšimi režimi. Pri volitvah je bilo izvoljenih 11 članov v odbor, ki so si porazdelili funkcije tako: Predsednik g. dr. Gregelj Franc, podpredsednik g. Šoberl Ciril, tajnik g. Gaser Albin, blagajnik g. Biček Franc.

Osebnosti

Belgrad, 8. oktobra. AA. Premišljeni so: za višjega kontrolorja šeste skupine pošte Ljubljana I Otilija Kambič, višji kontrolor iste skupine pošte Trebnje, za kontrolorja sedme skupine pošte Delnice Anka Gradišker, kontrolor iste skupine pošte Karlovac.

Belgrad, 8. oktobra. m. Vojin Djurišić, upravnik DHB je odpotoval v Pariz.

Državna ženska gimnazija

S kraljevskim ukazom S. N. br. 38367 z dne 19. septembra t. l. se postopoma odpira v Ljubljani popolna državna ženska realna gimnazija na mestu mestne ženske realne gimnazije. — Po pooblastilu bana, načelnik prosvetnega oddelka: Breznik, I. r.

Drobne vesti z bojišča

Addis Abeba, 8. oktobra. c. Abesinsko vrhovno poveljstvo poroča, da so danes abesinske čete ujele enega italijanskega polkovnika in 30 častnikov. Ras Sejum jih je takoj poslal v Addis Abebo.

Gibraltar, 8. oktobra. AA. Danes je na poti na Malto prispela semkaj angleška križarka »Camerton«. Tudi križarka »Galapagos«, ki je včeraj priplula, bo nadaljevala pot proti Malti.

Vprašanje uradniških prejemkov

Prinašamo tabelo, iz katere se razvidi, kako bi, če bi ostala uredba o uradniških plačah neizpremenjena, utrpel uradnik tem več odstotno redukcijo svoje plače, čim številnejša je njegova družina. Tabela je sledeča:

Samec v I. draginskiem razredu				
Položajna skupina	Prejemki dosedanjí	Novi prejemki	Izgubi	V %
I.	7500.—	7500.—	—	—
II-1.	6850.—	6850.—	—	—
II-2.	6200.—	6200.—	—	—
III-1.	5670.—	5470.—	200.—	3,53
III-2.	5120.—	4940.—	180.—	3,52
IV-1.	4170.—	4010.—	160.—	3,84
IV-2.	3270.—	3130.—	140.—	4,28
V.	2900.—	2770.—	130.—	4,48
VI.	2500.—	2380.—	120.—	4,80
VII.	2160.—	2050.—	110.—	5,09
VIII.	1905.—	1810.—	95.—	4,98
IX.	1650.—	1555.—	95.—	5,76
X.	1450.—	1355.—	95.—	6,55
zvan. I.	1360.—	1280.—	80.—	5,88
zvan. II.	1200.—	1120.—	80.—	6,67
zva. III.	1040.—	960.—	80.—	7,69
služ. I.	1010.—	945.—	65.—	6,44
služ. II.	830.—	765.—	65.—	7,84

Poročeni brez otrok v I. drag. razr.				
I.	7640.—	7500.—	140.—	1,83
II-1.	6990.—	6850.—	140.—	2.—
II-2.	6340.—	6200.—	140.—	2,20
III-1.	5810.—	5470.—	340.—	5,85
III-2.	5260.—	4940.—	320.—	6,08
IV-1.	4310.—	4010.—	300.—	6,96
IV-2.	3410.—	3130.—	280.—	8,21
V.	3040.—	2770.—	270.—	8,88
VI.	2640.—	2380.—	260.—	9,85
VII.	2300.—	2050.—	250.—	10,87
VIII.	2045.—	1810.—	235.—	11,49
IX.	1790.—	1555.—	235.—	13,13
X.	1590.—	1355.—	235.—	14,77
zvan. I.	1500.—	1280.—	220.—	14,67
zvan. II.	1340.—	1120.—	220.—	16,42
zva. III.	1180.—	960.—	220.—	18,64
služ. I.	1150.—	945.—	205.—	17,82
služ. II.	970.—	765.—	205.—	21,13

Poročeni s 3 otroki v I. drag. razr.				
I.	8060.—	7830.—	230.—	2,85
II-1.	7410.—	7180.—	230.—	3,10
II-2.	6760.—	6530.—	230.—	3,40
III-1.	6230.—	5800.—	430.—	6,90
III-2.	5680.—	5270.—	410.—	7,22
IV-1.	4730.—	4340.—	390.—	8,25
IV-2.	3830.—	3460.—	370.—	9,66
V.	3460.—	3100.—	360.—	10,41
VI.	3060.—	2710.—	350.—	11,44
VII.	2720.—	2380.—	340.—	12,50
VIII.	2465.—	2140.—	325.—	13,18
IX.	2210.—	1885.—	325.—	14,71
X.	2010.—	1685.—	325.—	16,16
zvan. I.	1929.—	1610.—	310.—	16,14
zvan. II.	1760.—	1450.—	310.—	17,61
zva. III.	1600.—	1290.—	310.—	19,38
služ. I.	1570.—	1275.—	295.—	18,79
služ. II.	1390.—	1095.—	295.—	21,22

Ker je sedaj po izjavah merodajnih faktorjev gotovo, da bo vlada uredbo popravila — kar se potrjuje tudi v pojasnilu, ki so ga nam danes uradniki poslali in ki ga objavljamo — zato je iz navedene tabele razvidno, po kakšnem principu se bo morala in se gotovo tudi bo uredba preduradila. Dobro bi bilo, če bi vlada pritegnila k reviziji tudi zastopstva naših gospodarskih ustanov sploh, v prvi vrsti pa uradniško organizacijo samo.

Kako se godi uradniški družini

V nazorno pojasnilo, kakšen je danes življenjski stalež slovenskega inteligenta, uradnika nižje stopnje, naj služi ta-le dopis, ki ga tu objavljamo:

Gospod urednik!

Sem žena državnega uradnika bivše t. kat. VIII. skupine, sama imam srednješolsko izobrazbo in imam dva otroka. Že pred redukcijo smo komaj izhajali, sedaj pa izgleda račun našega mesečnega žitja in bitja, ki je neoporečen, takole:

Sedanja plača mojega moža znaša 1900 Din

Stanovanje dvosobno brez vsakega luksusa (parket, kopalnica in kar se še pri nas računa kot luksusa) na bližnji periferiji 650 Din

Hrana za odraslega po 10 Din dnevno, za dve osebi 600 Din

Hrana za otroke, po 5 Din dnevno — celo dojenček mi porabi na predpisani zdravi hrani enako — za 2 osebi 300 Din

Kurjava (pa moram zelo paziti in pozimi ne smem zakuriti sobe več ko parkrat) 100 Din

Snağa, kolikor je neobhodno potrebna, milo, soda, čistilna sredstva, osebna in stanovanjska, ter razsvetljava 100 Din

Ostane torej 150 Din

Če pomislite, gospod urednik, da mora človek poleg gori navedenega nujno imeti še obleko, da ne hodi okoli nag, in otroci seveda tudi, potem mi povejte, kaj si morem sebi in družini še privoščiti? Moja edina duševna hrana tekom celega mojega zakona je čisto računanje, kako bom izhajala. Že pri prejšnjih dohodkih, ko nam je ostalo za obleko 400 Din, sem dolge ure ponoči bdela in računala, kaj bi kupila, da bi bil volk sit in koza cela. In sedaj? Ali zadostuje prebitek le samo za moža, da bo lahko opravljal službo dostojno oblečen — pri čem preračunajte sami!

Ko bi gospodje, ki javno razpravljajo o našem vprašanju, samo pogledali v to bedno in žalostno življenje povprečnega državnega uradnika — inteligenta, ki je študiral 20 let in danes ne more nuditi svoji družini niti najpotrebnejšega, mislim, da bi se morali globoko zamisliti in se vprašati: Ali je tako življenje toliko gnetno in moralno podprto, da je zasiguran državi in narodu zadosten in zdrav zarod, kakor to po pravici zahteva država in cerkev, politiki, ekonomski in duhovniki? Ali se ne pravi držati družine na takem nizkem življenjskem staležu, naravnost zatirati številnost narodnega naraščanja? Kaj nudi družba državnemu uradniku, oziroma njegovi ženi v tem pogledu? Porodnišnico teden dni, potem pa z bogom, ostalo ni moja brigla! Če si potem še predstavljate, da moram doma sama brez tvojih pomoči vse opravljati, anažiti, kuhati, prati, otroke učiti itd. itd., potem sami pomislite, kako je z našim življenjem in z zdravjem naših otrok. Če vidite v nedeljah izletnike in polne restavracije in kavarnarje ter kina in gledališča pa koncerte — ne mislite, da so zraven take državne uradniške družine, kakor je naša in nešteto drugih, ki so v enakem položaju! In kaj pa še te, kjer otroci hodijo v šolo!

Da se dotaknem še zdravstva. Drž. uradnik ima nastojajočo bolnico 3. razreda in če nima kake

izredne bolezni — da bi ga sprejeli v itak prenapolnjeno bolnico ali ima na razpolago brezplačno zdravniško pomoč? Samo slučaj: Zbolel je pozimi otrok — vročino 40,5 stopinj — kaj mi je na razpolago — rešilni avto. In vendar se ni razvila nobena hujša bolezen, da bi bilo potrebno zdravljenje v bolnici. Pozdravila sem ga sama doma — ali ure obupa, ko mati ne ve, kako se bo bolezen razvila — kdo naj jih opiše?

Bilo bi še nešteto primerov, ki bi karakterizirali naše življenje, pa nimam časa še nadalje razpravljati. Otroci in delo kličeta!

Pripomnim naj le še, da ni bil moj namen kritizirati vaš list, ki se je za nas s hvalevredno vneto zavzel, hotela sem samo, da še bolj spoznate našo revščino in se tozadevno zavzamete za uradniške družine, da se njihov položaj vzdrži na nivoju vsaj kolikorotoliko znošenega življenja. Prepričana sem tudi, da se boste trudili kot socialnomisleči ljudje, da se popravi zadnja uredba.

Žena drž. uradnika.

Pojasnilo uradništva

V zadnjem času so se v napačni luči obravnavali in tolmačili ukrepi uradništva, predvsem omejitve pri naročanju revij in pri včlanjenju v društva. Odpoved revij in članstva se je pojavila sama po sebi kot posledica znižanja prejemkov. Do tega je privedla uradnike skrajna sila. Izjaviti moramo, da so izšle te omejitve v izdatkih spontano iz članstva kot začasen ukrep, dokler se ne izvrši predvidena revizijska uredba in se s tem omogoči obnovitev naročanja revij in delovanja v društvi, v kolikor je to zvezano z izdatki. Iz tega se tudi vidi, da o bojkotnem namenu ni govora. Zato so bila vsa kulturna in druga društva naprošena, da tudi s svoje strani pokrenejo potrebno, da se socialni položaj uradništva popravi in vzpostavi v normalno stanje tudi glede kulturnega življenja, v kolikor je bilo to s posledicami uredbe prizadeto.

Javnost ni zadosti informirana, v kako težek položaj je prišla z uredbo velika večina nameščenstva. Le temeljita obrazložitev bi pokazala pravo sliko socialnih posledic.

Da je nameščenstvo v obupnem položaju, dokazujejo sklepi sreskih učiteljskih društev, ki zahtevajo zaradi znižanja članarine omejitve v lastni organizaciji. Društva zahtevajo, da prestane izhajati mesečnik »Prosveta«, ki ga izdaja JUU za organizacijo dela v kmetstvo in gospodinjstvo nadaljevalnih šolah in za povzdigo vsake kulture. Prav tako zahtevajo ukinitve pedagoškega lista »Popotnik«, žigar naročnina je za člane učiteljske organizacije obvezna, sklepala pa so tudi o drugih merah. Učiteljsko bi ne pokrenilo tega, da ni v obupnem položaju.

To dovolj jasno pravi, da za izvedene omejitve nameščenstva ni bilo treba inicijativ, temveč so se izvršile spontano in so si organizacije edine morale osvojiti zahteve svojega članstva. To in pa dejstvo, da zadevajo sklepi članstva tudi lastne organizacije in njihove ustanove, demantira trditve, da so v ozadju uradniških ukrepov politične tendence, ter da se dajo organizacije izrabljati od politične strani. Za take trditve ni osnove in smo jih dolžni odločno zavrniti.

Če je poseglo uradništvo po svojih lastnih ustanovah, menda ni treba utemeljevati, da v ozadju ni nikakih tendenc.

Članstvo istočasno po avtentičnih informacijah obveščamo, da se najresneje dela na izpremenbah uredbe.

V Ljubljani, dne 8. oktobra 1935.

Jugoslovansko učiteljsko združenje sekcija za dravsko banovino v Ljubljani:
Predsednik Ivan Dimnik. Tajnik M. Kumelj.
Zveza organizacij mest. službenikov v Ljubljani:
Predsednik Fran Jančigaj. Tajnik Lado Pelan.

„Tudi Hrvate je treba vpreči“

Na shodu v Užicah sta nastopila kot glavna govornika združene opozicije Joca Jovanović in Milan Grol. Jovanović je zahteval razpust sedanje skupščine, ker je bila izvoljena pod vladjo g. Jevtića, ki je morala odstopiti. Govoril je za tajno glasovanje. Milan Grol se je dotaknil hrvatskega vprašanja in dejal, da to ni samo hrvatsko, ampak splošno. Ako si z njim razbijamo glavo, ne delamo to zavoljo Hrvatov, ampak zato, da se ti štirje milijoni zadovoljnih državljanov vprečejo s polno voljo in polno silo v pripravo, s pomočjo katere naj bi se spravili iz sedanjega stanja. Za ta težki posel je potrebna nedeljana moč vsega naroda, ker so tudi zla, proti katerim se moramo boriti, nedeljiva: vsa izvirajo iz istega vira, iz razmer, v katerih narod ni imel besede. Narod ni bil nikdar za kakšno neenakost, ne politično ne socialno, ali za nadoblast kogarkoli, ne nasilnežev, ne oderuhov, ne korupcionalistov. Vsa zla, ki so jih morali pretrpeti Srbi in Hrvati, so prišla iz rok, ki so istočasno delile narodu kruh in svobodo. Ves narod istočasno zgublja na svojih pravicah. Govornik je še dodal, da je likvidacija starih razmer težavna, ker ne gre za likvidacijo tega ali onega dejstva, oseb in strank, ampak vsega sistema.

Grški kralj pripravljen

London, 8. oktobra. c. Bivši grški kralj Jurij je danes izjavil časnikarjem, da je pripravljen vrniti se v Grčijo takoj, in to tudi brez plebiscita, če bi senat in parlament izglasovala takoj zakon o obnovitvi monarhije.

Brezposelnost

Zeneva, 8. oktobra. AA. Po statističnih podatkih, ki jih je zbral mednarodni urad za delo, je število nezaposlenih konec preteklega meseca v večini držav padlo v primeri s stanjem istega meseca lanskega leta. Toda v nekaterih drugih državah, število nezaposlenih od leta do leta raste. Te države so Bolgarija, Španija, Francija, Madjarska, Letonska, Holandska in Švica.

Hmelj

Pri že nekoliko živahnem razpoloženju zopet vedno več kupcev posega v kupčijo. Sicer se v glavnem nadaljuje v prvi vrsti še z nakupovanjem najslabšega, lisastega in cenejšega blaga po 10 do 17 Din za kg, vendar je pa tudi za boljše drugovrstno blago že nekaj povpraševanja in se plačuje po 18 do 24 Din za kilogram. Celo za najboljše blago je zopet nekaj zanimanja po neizpremenjenih cenah.

Zatec, 8. oktobra.

Pri nekoliko bolj čvrsti tendenci se nadaljuje z nakupovanjem sicer še vedno le v manjšem obsegu in plačuje za najboljše blago po 31 do 34 Ké, t. j. 55 do 62 Din in za srednje po 28 do 30 Ké, t. j. 51 do 54 Din za kg. Ker presoja kakovosti ni več tako stroga, je tudi preje cenejše blago pridobilo v ceni.

Ko bi oče moral priti

pralo bi se samo z Radionom

Schichtov **RADION** pere sam

Začetek jubilejnega leta v Stični

Pesem slovesnih zvonov je v soboto zvečer pihnila po vsej stiški dolini. Tudi krasno razsvetljeni stolp in evharistični križ na hribu sta prebivalstvu daleč naokrog oznanila, da se v Stični pričinja nekaj izrednega: da se odvarja sveto, jubilejno leto, ki naj vso sososko predrami in pripravi na pomembno dejstvo 800-letnega obstoja enega največjih kulturnih činiteljev v slovenski domovini — staroslovanskega stiškega samostana. Stiški očetje žele svojo 800-letnico proslaviti predvsem versko-cerkveno, s poudarkom na one prevazeče duhovne osnove, ki se edino na njih gradi največje in najplodovitejše pravo katoliško življenje, namreč ob sveti Evharistiji, sveti liturgiji in marijanski misli.

Kakor je stiški samostan v naši zgodovini vselej bil ona velika jarka luč, ki je svetila daleč po deželi ter vsepovsod širila svojo poživiljajočo duhovno toploto, tako hoče tudi sedaj v novo začetih ognjih jubilejnega leta svoj duhovni vpliv še širje razprostrti. Lepa je zamisel, da hoče stiški samostan tudi ta svoj zgodovinski fakt porabiti za duhovni podvig ožje in širše domovine.

Jubilejno leto je otvoril sam prevzvišeni nadškof dr. A. B. Jeglič, on, ki je leta 1898 vodil 114 let mrtvem samostanu vdihniti življenje, da je privedel v razvaline nove menije. Lepo in živahno je fantek Marijinega vrca v imenu najmlajšega stiškega rodu pozdravil častitljivega, visokega vladiko kot tistega, ki je v ta kraj priklinal anđele varuše in Stični postal — rešitelj. Iz fantovskih vrst pa je stopil mladenič ter v imenu fantov in mož, ki so se ta večer v izredno močnem številu zbrali, spregovoril krepko besedo, da hočejo stiški možje dosledno hoditi za visokimi cilji prevzvišenega vladike — v Apostolstvu fantov in mož, kar je tudi številni pevski zbor občuteno prisegal v pesmi »O božjem sejanju«.

Pa si videl, da je še bolj kakor ljudstvu iz župnije, drhtelo srce številni samostanski družini. Videli si pred cerkvenim vhom pozornost obraze cele četice domačih gojenčev, videli lepe vrste resnobnih bratov-lajkov, videli si v daljo segajoče poglede častitljivega, patrov v belih, do tal segajočih kukulah. V imenu konventa je pozdravil prevzvišenega g. p. prior ter se zahvaljeval za očetovske molitve in blagoslove, ki so novi hiši dajali in dajejo rast. Prevzvišeni starček, ki ga je spremljal g. opat dr. Avguštin Kostelec, je bil vidno ginjen. Zahvaljeval se je na vse strani, potem pa še sam spregovoril topla in navdušeno konventu in fari...

Ob koralnih melodijah samostanske družine je za prevzvišenim vse ljudstvo krenilo v veličastno samostansko cerkev. Na prižnico je stopil šentvitski benediktin g. Oven ter z vzneseno besedo klical veko in dobe, ki so se zaganjali v Stično, a je niso mogli razdejeti, ker jo je vsedobri Bog namenil našemu narodu za dobrotniko in mater... Sledilo so slovesne litanije v čast Materi božji. Njej, ki je ta večer prvič vsa lepa, dasi z mrtvim Sinom v naročju, zažarela v lučkah 800-letnega jubileja.

Se bogatejša močnih ganotij je bila nedelja. Od daleč in blizu so prihajale množice, zlasti moštva, saj je bil ta dan določen tudi za verski tabor Apostolstva fantov in mož. Fantje in možje so najprej ob spovednicah ali globoko v svoje duše, potem pa željno čakali svetih trenutkov. Ob 8 se je s samostanskega križnega hodnika podal v cerkev slovesen sprevod samostanske družine, asistencije z g. opatom in prevz. nadpastirjem. Oči vseh so se pričakujoče obrnile na prižnico, ko se je prikazal na njej stolni kanonik g. dr. Mihael Opeka, on, ki je prav tako pred 37 leti bil navzoč pri obnovi samostana in je belim menihom v slavo zložil takrat prelepo in globoko pesem... Danes je naš sloviti govornik v prekrasnem govoru s slovesno vznesenostjo, kakršne je zmožen le on, znova veličal slavno verskano tvornost belih menihov: kot redovnikov, duhovnikov in kulturnoslovcev. Sledila je konventna pontifikalna slovesna sv. maša nadškofa dr. A. B. Jegliča. Človek v življenju doživi dokaj lepih trenutkov, toda redke so ure, da te zajame najlepša cerkvena pesem, sv. koral... To je ena sama molitev, ki jo počuje duše iz skrušenih globlin nosijo visoko gori pred Kristusov prestol! Glaski deškega dijaškega zbora so se prijetno zivali z glasovi belih menihov. Višek ganotja pri sv. maši pa je bil, ko je iz sedmih sv. kelihov Jagnje božje prihajalo v srea navzočinih, zlasti moštva.

Ob 10 je bil odprt tabor Apostolstva fantov in mož. Sonce se je sicer skrivalo za oblake, toda v duhah vseh je bilo svetlo in toplo. Na govorniški oder zunaj pred cerkvijo sta stopila gg. dr. Žitko in dr. Pasaj, ki sta s toli kleno in zajemljivo besedo izvajala naloge fantov in mož v luči evharističnega in javnega apostolskega življenja. Ljudstvo je naravnost strmelo, ko je iz ust lajkov slišalo tolike blagovesti. S pesmijo »Povsod Boga« so se dopoldanske svečanosti končale.

Strogi samostanski molk pri kosilu je ta dan prekinil g. opat z benedictem. Visoki g. predstojnik je v samostanskem refektoriju izlil danes svoj Zaharijev slovesov: »Blagoslovljen Boga...« Dober je Boga, je bil njegov stalni refren, ko se je spominjal vseh tistih, ki so polagali temelje za ustanovitev samostana ali obnovo, vseh tistih, ki so v vekih ali v neposredni dobi v tem domu delali in trpeli. Dober je Bog, ki je dal milost, da more stiški samostan stopiti sedaj v jubilejno leto nasproti — 800-letnici.

Popoldanske slovesnosti so bile zopet evharistične. Trebanjski g. dekan Tomažič je v živo nazorni, razgibano navdušeni pridigi govoril o duhovnem življenju slovenske družine po evh. kongresu. Padala so zlata semena!

Uvodne slavnosti v stiško jubilejno leto so se končale s slovesnimi lavretanskimi litanijami. To pot se je zopet pokazal silni zanos, ki ga more dati mogočno, skupno ljudsko petje.

Daj nam, dobrotni Bog, v stiškem jubilejnem letu dočakati še več takih, dušo in srce vzvalujočih verskih manifestacij!

ZADNJE VESTI

Najvišji angleški cerkveni dostojanstvenik proti Italiji

London, 8. oktobra. TG. Danes je imel na 65. kongresu angleških cerkva v Bournemouthu govor kenterbryski nadškof, ki je dejal, kako naj bi ne bili ogorčeni kristjani, če vidijo, kako je evropska veselja, ki je podpisala pakt ZN, napadla drugo članico Zveze. Ako se sme kaj imenovati napad, potem je gotovo to napad, ki cinično prezira vse obveze in pravila lojalnosti, Abesinija je mogoče nazdravljati država, toda v tem slučaju star narod brani svojo domovino takorekoč z golimi rokami, medtem ko ga neusmiljeno kosijo moderni bojni vojni stroji in se vsa moderna znanost uporablja za uničenje življenja nedolžnih ljudi. — Ker je

kenterbryski primas časih še večja sila ko vodilni politiki in ker so njegove zveze z vlado znane, je njegovemu napadu na Italijo pripisovati velik pomen.

Zadnja zveza pretrgana

Addis Abeba, 8. oktobra. c. Abesinska vlada je danes zaprosila italijanskega poslanika, da naj, z vsem svojim osebjem odpotuje iz Abesinije. Vlada dolži poslanika, da se je udeleževal nedovoljenih političnih rovaranj. Prav tako je abesinska vlada zaprosila svojega poslanika v Rimu, da naj zaprosi pri italijanski vladi za potne liste.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno in z zapada deževno. Toda motnja bo le krajše narave.

Ljubljanske vesti:

Vrhovni predstojnik frančiškanov v Sloveniji

Prejšnji teden se je mudil v Sloveniji vrhovni predstojnik frančiškanskega reda p. Leonard M. Bello. Obhodil je vseh šest jugoslovanskih frančiškanskih provincij. Kamor je prišel, povsod so ga slovesno sprejeli. Bil je tudi na I. kongresu slovenskih frančiških lektorjev v Zagrebu. Iz Zagreba se je 30. septembra napotil v Ljubljano.

V Ljubljani je pričakovala svojega p. generala vsa samostanska družina v cerkvi, kjer je bil slovesen sprejem. Po adoraciji Najsvetejšega je p. general izpregovoril nekaj besed v latinskem jeziku svojim sobratom in številnim vernikom, ki so se zbrali. Začel in končal je svoj govor s slovenskim: Hvaljen Jezus. Zelen je Pax et bonum — mir in vse dobro — našim družinam kakor tudi posameznikom. Prevedel je govor na slovenski jezik provincijal p. dr. Gvido Rant. Po govoru je podelil p. general vernikom frančiškanih lektorjev v papirne blagoslove.

Se isti dan si je ogledal p. general novo cerkev sv. Frančiška in Tretjerredni dom v Šiški. Cerkev mu zelo ugaja. Nato je odšel se na Vič in pa k frančiškanskim misijonarkam Marijinim na Mirje. Na Viču je obiskal tudi zavetišče.

Frančiškova mladina, Križarji in Klarice, so mu delali drugi dan zjutraj špalir v cerkvi. Med sv. mašo je prepeval Satirerjev zbor pesmi rajnega p. Hugolina. Po sv. maši je p. general nagovoril udeležence III. reda in pa frančiškovo mladino ter podelil papirne blagoslove. Govor je prevedel na slovenski jezik generalni lektor in voditelj frančiškove mladine p. Križostom.

Dopolodne se je visoki gost odpeljal v Kamnik, kjer so ga redovniki in številni verniki slovesno sprejeli. Tamkaj si je ogledal novicijat, nato pa odšel v Kamniško Bistrico. Ko je tam zagledal nad

sabo mogočne vrhove naših gor, je razprostrl roke ter vzkliknil, strmeč v gore: Benedicite montes et colles Domino! — Slavite Gospoda gore in hribi! Ni se mogel nagledati te krasote.

V sredo, 2. t. m., pa je poromal na našo največjo božjo pot, k Mariji Pomagaj na Brezje. Pokleknil je pred milostno podobo in prejel Mater slovenskega naroda, naj varuje slovensko provincijo sv. Križa. Prav posebno pa je priporočil p. general Mariji serafinsko mladino. Popoldne je nadaljeval pot na Bled. Peljal se je tudi k Mariji na otok. Ni se mogel načuditi lepoti naše zemlje; venomer je ponavljal: To je druga Svica!

Kakor ga je navdušila naša zemlja, prav tako ga je navdušila naša pesem. Prvi večer so mu kleknili zapeli nekaj pesmi. Na predvečer preden je odšel od nas, je prosil klerike, naj mu še pojo slovenske pesmi, ker mu zelo ugajajo. In res, zapeli so mu nekaj umetnih pesmi. Nato so mu hoteli zapeti še par narodnih, toda p. general ni bil zadovoljen s par pesmicami, ampak zahteval je vedno novih, in sicer samih veselih pesmi. Večkrat je dejal: »Bratje, bodite veseli! Res, pravi sin sv. Frančiška.

Kjerkoli je prišel v stik z našim ljudstvom, povsod ga je hvalil. Dejal je, da so ga povsod sprejemali kot svojega očeta. Dodal je tudi: da mu tako slovesnih in prijaznih sprejemov še niso nikjer priredili kot pri nas v Jugoslaviji.

Na vigilijo sv. Frančiška je maševal p. general še v Ljubljani, nato pa se je odpeljal proti Trstu. Do meje ga je spremljal p. provincijal dr. Gvido Rant. Preden sta se ločila, mu je še enkrat izročil p. general pozdrave, ki naj jih ponese našemu ljudstvu in pa svojim sobratom.

Sporod

javne komemoracije ob prvi obletnici tragične smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja dne 9. oktobra 1935 ob 17.15 na Kongresnem trgu v Ljubljani:

1. Trobentač — Mirno!
2. Strela na Gradu javijo pričetek.
3. 5 minutni molk in ustavitev celotnega prometa v mestu.
4. Istovrstno pozdrav in poklonitev okrog katafalke združenih praporov.
5. En strel na Gradu naznani konec 5 minutnega molka.
6. Godba zaigra žalostinko.
7. Cerkevni žalni obredi s petjem pevskega zbora.
8. Med cerkvenimi žalnimi obredi 5 minutno zvonjenje po vseh cerkvah z začetkom v nunski cerkvi.
9. Žalni govor g. dr. Ravniharja Vladimira.
10. Žalni govor zastopnika akademikov g. Verbiča Dušana.
11. Žalostinka — pojo pevec Hubadove župe, Pevske zveze in akad. pevskega zbora.
12. Godba zaigra državno himno.
13. Strel na Gradu javijo zaključek komemoracije.

Opozorilo

V zvezi z objavljenim sporedom opozarjamo:

- a) Vse deputacije in vsi prapori s spremljevalci morajo biti na mestu najpozneje do 17.
- b) Dohod za gornje deputacije in za oficijelne osebnosti na rezervirane prostore je mogoče samo iz Selenburgove ulice in iz Gradišca. V drugih smereh dostop ne bo mogoč.
- c) Legitimacije prijaviteljnih deputacij se morajo dvigniti v pisarni odbora Selenburgova ulica 31 (Narodna Odbrana) najpozneje do 9. X. ob 12.
- d) Za vsak primer bo poslovala resilna postaja Rdečega križa tekom komemoracije v lekarni Babovec.
- e) Pri dohodih iz Selenburgove ulice in iz Gradišca bodo stali reditelji, ki bodo vodili oficijelne zastopnike in deputacije na rezervirana mesta.
- f) Občinstvo naj se pokorava rediteljem, da bo potekla žalna svečanost v največjem miru in v največji disciplini.
- g) Prosimo javnost, da se podredi navodilom policije glede ustavitve uličnega prometa in 5 minutnega molka.

Kulturni obzornik

Klavirski koncert

(Ivan Noč)

V okrilju ljubljanske Glasbene Matice se je zopet vršil komorni koncert, ki ga je dal po daljšem odmoru klavirski virtuoz Ivan Noč.

Sporod koncerta je bil dovolj smiselno sestavljen in je z izjemo prve točke, ki je vsebovala Bachovo orgelsko fugo in ki jo je pianist sam predelal za klavir, zajemal dela treh velikih tvorcev preteklosti, izmed katerih zavzema vsak svojo tipično smer romantike: Beethovnova d-dur sonata spada že jasno v prve romantične vode, pa je v njej zlasti z uporabo recitativnosti (enako kot v IX. simfoniji) podana celo neposredna zveza z novo romantiko in njeno programatiko, ki jo je močno razpredel poleg Berlioz in Wagnerja tudi Liszt, čigar dvoje klavirskih skladb (Les Jeux d'eau à la Villa d'Este, Poloneza v E-duru) je bilo tudi povezanosti v dani spored. Chopin pa je stal s svojimi številnimi kratkimi skladbami (valček, 12 preludijev, 2 etudi) v sredi kot najčistejši romantik preteklosti.

Vse skladbe so pisane v smislu virtuoznih zahtev (saj je znano, da sta prav Chopin in Liszt klavirsko igrar razvila tehnično do zadnjih možnosti) in to je močno pristojalo Noču, čigar odlika je prav ta stran umetniškega izživljanja. To je dokazal po eni strani s tem, da je znal težko orgelsko pisano Bachovo fugo prenesti jako spretno na klavirsko tehniko, dasiravno v izvedbi ni bilo mogoče doživeti čiste plastike (ki je bila pa s Beethovnovo fugo jasnejša). Po drugi strani pa s svojo splošno izvedbo, kjer je tehnično najtežja mesta prebrodil z idealno lahkoto, ne samo to, pri tem je zmogel tudi tonom dati toliko estetskih vrednot, da je že zlasti na nekaterih mestih (Les Jeux...) igra naravnost zamenjala po svoji briljantnosti. Če se je pa pri tem v skladbah, ki grebejo predvsem v globino (Beethoven), zibal raje bolj po bleškoviti površini, s tem sicer ni mogel ostreiti

Filharmonična dvorana, kjer se je koncert vršil, je bila dobro zasedena, kar ti je vzbudilo ugoden občutek, ko si stopil v dvorano. Ko pa si se ozrl na oder, te je neprijetno zadela kričava reklama, ki je pripovedovala, da je za koncert posodil dober »Bösendorfer« *Alfons Breznik. Prav gotovo taka neokusnost žali resnobo večera. V. U.*

Žalni koncert

Ob prvi obletnici smrti viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja je posvetil pevski zbor društva »Tabor« *žalostnemu spominu sicer skromen, pa intimen koncert v frančiškanski cerkvi. Prireditelj je povezal v šop tega glasbenega večera zelo pestro vrsto skladb različnih, vendar predvsem slovenskih skladateljev — to pa z enotne osnove, ki je hotela vzdržati resnobo in pravi pomen prireditve. Pisan pa je bil večer tudi z ozirom na izvajalce, ki so se prav raznoliko vrstili po sporedu: solistična pevca gđ. Justina Dolencova in g. Angel Jarc, orglavce g. pater Frančišek Ačko, violinist g. Karel Vekjet in končno mešani zbor »Tabor« *pod vodstvom svojega pevovalje g. Frana Venturinja.**

Vse skladbe so bile preproste po svojih izraznih sredstvih, pa je ganila iskrenost, ki je odsevala iz izvedbe. Po veličastni uvodni igri orgel je pevski zbor zadonel v lepi uhranosti, ki je nosila v sebi mnogo toplino in tudi mnogo čistih lepotnih vrednot. Za tem je igral na gosli resnobo

bodo na otvoritveni predstavi ob »Chopinovem« *poslovnem valčku« *poslušali lahko ugotavljali, kako dovršeno je moči reproducirati Chopina, Mozarta in druge mojstre v unijski dvorani.**

© **Žalni spominski koncert** ob obletnici tragične smrti blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, priredi ljubljanska radiofonska oddajna postala v sredo, 9. t. m., ob 20 v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani. Pri koncertu sodelujejo: ravnatelj stolnega kora gosp. msgr. Stanko Premrl, basist g. Tone Petrovič, pomnoženi radijski orkester in dirigent g. Drago Marijo Sijancec. Izvedene bodo sledeče skladbe: Guilmantova žalna koračnica, Rheinbergerjev orgelski koncert s spremljanjem orkestra, Saint Saensov Marche heroique, vmes pa nekateri resni spevi. Vabimo javnost, da se tega žalnega spominskega koncerta udeleži v čim večjem številu. Vstopnine ni.

© **Združenje brivcev, frizerjev itd. v Ljubljani** obvešča tem potem vse svoje člane v njegovem področju, da morajo brivnice in damski frizerski saloni glasom odredbe kr. banske uprave imeti danes, dne 9. oktobra dopolodne zaprte. — Ljubljanske in okoliške člane pa vrhutega vabimo, da naj navedenega dne ob 16 naprej, ko se bodo vršile v Ljubljani žalne svečanosti, zapro svoje oblate in lokale.

© **Drugi prosvetni večer.** V okviru večerov Prosvetne zveze se vrši v petek, 11. okt.

Mariborske vesti:

Kovačnica denarja v Slov. goricah

Maribor, 8. oktobra.

V nedeljskem »Slovenec« *smo že poročali o senzacionalnem odkritju kovačnice ponarejenega srebrnega denarja v Plodorsnici, občina Velka v Slov. goricah. O odkritju smo doznali še sledeče podrobnosti: Dne 4. oktobra sta doznala orožniški podnadrednik Sava Novkovič in pomožni orožnik Sazda Veličkovič, da izdelujejo že delj časa Jožef Bajsič iz Plodorsnice, kovač Stjepan Klarič iz Zg. Sv. Kungote in Alojz Hlebec, mehanik iz Jarenskega dola na domu Jožefa Bajsiča v kleti in na podstrešju sumljive predmete. Hiša stoji na samem ter sosedje niso imeli dostopa, ker so se navedeni branili vsakega obiska. Klarič je bil svojočasno tudi že obsojen na leto dni robije zaradi izdelovanja ponarejenih kovancev. Ker so se pa ob enem zadnje čase neprestano pojavljali v Slov. goricah in v mariborski okolici lažni kovanci, so orožniki upravičeno domnevali, da so na sledu dolgo iskani falsifikatorski kovačnici. Naglo izvršena preiskava je prinesla popoln uspeh. Našli so v fiziološki skritih 43 komadov kovancev*

□ **Razpored za komemoracije** na Glavnem trgu. Pri komemoraciji za blagopokojnim našim vladarjem, ki bo drevi na Glavnem trgu, velja sledeči razpored: Dijaki in dijakinje srednjih in meštarskih šol se zberejo na svojih zavodih in odidejo po načrtu, ki je bil ravnateljstvu objavljen, na Glavni trg. Pevec in zastave se zberejo na Rotovškem trgu (dohod iz Slomškovega trga) ob 18.15 ter odidejo na trg po dobjenih navodilih. Predstavniki oblastev se bodo zbirali na Rotovškem trgu ob 18.30. Društva in organizacije, ki pridejo k komemoraciji v sklenjenih vrstah, morajo javiti svoja zborna mesta, čas odhoda na Glavni trg in številno udeležencev danes med 11 in 12 mestnemu poglavarstvu na telef. št. 25-87. Razpored na Glavnem trgu: Na pločniku pred mestno hišo stojijo zastopniki oblastev, na robu pločnika zastavonoše z zastavami. Ob pločniku na vzhodni strani vhoda vojaška četa, na zapadni gasilci, pred desnim krilom vojaške čete vojaška godba, pred levim krilom gasilcev zastave. V četverokotu med magistratom do Lekarniške ulice, južnim delom Glavnega trga od Mesarske ulice do Vel. kavarne in do Gosposke ulice bodo razpostavljeni dijaki ter ona društva, ki pridejo na Glavni trg v sklenjenih vrstah. Da bo komemoracija dostojna in bo v redu potekala, se poziva občinstvo, da se brezpogojno ravna po navodilih rediteljev.

□ **Gostinski obrati** so danes zaprti med 10 in 11 za časa žalnih cerkvenih obredov. V vseh oblatih je danes godba prepovedana.

□ **Prevzem posloj.** Novi okrajni načelnik za Maribor levi breg gosp. dr. Popovič je večeraj prevzel posle od podnačelnika gosp. Modrijana.

□ **Narasla Drava.** Večeraj je začela Drava zopet nekoliko upadati. Bila je tako visoka, da je na Pristanu zalila nekaj nižjih stanovanj, brod

in bo posvečen boju naših koroških ljudi za zemljo in obstoj. Iz ust koroškega rojaka dr. J. Arneja bomo slišali bolečo zgodovino tega levega in slavnega kosa slovenske zemlje, ki je od naselitve pa do danes stal v nepretrganem odporu proti napadom s severa. Ta boj je dokaz velikega in nesebičnega junakstva naših ljudi, ki so se postavili v službo svoje zemlje in svojega narodnega obstoja. Pri tem boju, ki je bil naperjen prav za prav proti vsemu, kar jim je dajala in vsiljevala roka močnih vladarjev, proti vsemu, po čemer je kopal pohlep velikega naroda, niso skoraj nikoli uživali niti ne podpore naroda, za katerega so vztrajali. Bodo drilo jih je ne upanje na lastno, silno državo in še manj privid kake srečne in hvaležne bodočnosti. Vztrajali so sto let na braniku Gospe Svete in knežjega kamena in jezer sinjih koroških, podpirani le po lastni, bridki a živi zavesti o tem, kaj so dolžni svojemu narodnemu življenju. Zdaž, ko spet praznujemo izgubo naše koroške zemlje, je prav, da se spomnimo vsega, kar je ta zemlja s svojimi ljudmi vred kdaj za nas pomenila in pomeni še zdaž. Če smo v nedeljo ob obnovitvi lepih in prastarih žiljskih običajev videli folklorno bogastvo in tradicijsko lepoto v obredih naroda onstran Karavank, homo v petek iz predavateljeve besede in slike občutili njegovo bolečino. — Večer se vrši v verandni dvorani v Unioni. Vstopnina: sedeži 3 Din, stojisce 2 in 1 Din.

po 20 Din in komad po 50 Din, razne modele za vlivanje falsifikatov ter kovine za napravljane primerne litine, ki so jo delali iz medi, cinka in svineca. Poleg tega je bila še priprava za topjenje kovin. Bajsič je priznal, da sta prišla k njemu Klarič in Hlebec ter jima je dal na razpolago 300 Din za nakup kovine, da so izdelali 61 komadov kovancev po 20 Din, poskusili pa so izdelovati tudi petdesetake, ki pa se niso dobro posrečili. Poleg navedenih so bili sodelujoči pri ponarejanju še Babič Jurij iz Košakov, Bajsič Andrej iz Jurovskega dola, Bajsič Avgust iz Jurovskega dola in Hobulin Janko iz Zg. Hpalja. Zanimivo je, da so vsi osujsni rodni iz okolice Zlatara na Hrvaškem ter so se v Slovenske gorice doselili. Bajsiča Andreja in Avgusta orožniki niso mogli aretirati, ker se nahajata neznano kje na delu. V zaporu se nahajajo samo Bajsič Jožef, Babič Jurij in Hobulin Janko, dočim sta Klarič in Hlebec pravočasno pobegnili. Po številnih slučajih najdenih falsifikatov sodeč je moralo biti njihovo delo mnogo obsejnejše ter so se najbrž že precej časa bavili s prepovedanim poslom.

med Meljem in Pobrežjem pa je moral promet ustaviti in še sedaj stoji, ker zaliva voda dovozni most, ki je kar v nevarnosti, da ga odnese. Deroča reka je prinašala s seboj cele sklade lesa ter so se prebivalci Pristana obilo oskrbeli s cenim kurivom, ki so ga v čolnih lovili po reki.

□ **Tombola Kršćanske ženske zveze** se je zaradi slabega vremena preložila na nedeljo 13. t. m. ter se vrši ob 14 na sprotne prostoru SSK Maratona na Livadi ob vsakem vremenu.

□ **Kdo je preskrbel železniški upokojenec** režijski premog? Društvo starupokojencev in upokojenk južne železnice nam javlja, da je v prvi vrsti zasloga ministra dr. Kreka, da dobijo železniški upokojenci zopet premog. Gosp. minister se je na prošnjo omenjenega društva toplo zavzel za izboljšanje režijskih ugodnosti in zvišanje penz starupokojencev.

□ **Občni zbor Katoliškega doma.** Mariborska katoliška društva vabimo, da se po zastopnikih udeležijo občnega zbora društva Katoliški dom. Občni zbor se vrši v petek dne 11. t. m. zvečer ob 6 v Tiskarni sv. Cirila. Ker moramo začeti temeljito misliti in pripravljati delo za stalne prostore katoliških organizacij, prosimo, da se društva tega občnega zbora udeležijo.

□ **Kršćanska ženska zveza** ima v nedeljo, dne 13. t. m. ob 6 zjutraj v cerkvi Matere Milosti sveto mašo s skupnim obhajilom.

□ **Utopljenec na mariborskem otoku.** V ponedeljek zvečer je naplavila Drava na tako zvano »spico« *na Mariborskem otoku truplo neznanega utopljenca. Našla sta ga kopalšišni mojster Zierer in delavec Kurbus. Utopljenec je moral dalje časa ležati v vodi, ker je bilo truplo že na pol golo. Utopljenec je star okrog 35 let, ter precej rejene postave. Obuto je bilo v močne gozdarice. Večeraj so truplo prepeljali na pokopališče v Kamnici.*

skladbo violinist in je pevka s prav lepim in polnim glasom podala samospev ob spremljavi orgel. Ko je ta spev izvenel in so zopet utihnile orgle, smo čuli ponovno solistino in zbor v skupnosti z orglami, nato violinško igrar, ki jo je dvigala iskrenost, in zopet spev pevke, ki mu je sledil veličasten zbor, v katerem smo mogli poleg solističnosti zbora uživati tudi poln, junško barvan tenor pevca-solista. Doneča igra orgel je zaključila koncert, ki je imel lep namen dosti številno poslušalstvo vsaj nekoliko zbrati in usmeriti v resnobo, ki jo rodi vedno in vedno težak spomin na tragično smrt blagopokojnega kralja. U.

Nova komedija M. Begoviča

(Premijera v Zagrebu)

Hrvatski dramatik Milan Begović je bil pred 30 leti še mlad pesnik Xeros de la Maraja, ko so mu postavili na oder prvo delo *Venus vetrici*, komedijo v enem dejanju. Potem se je parkrat pojavil v večji razdalji let, dokler ni v nekem silnem potu razvil svojo dramsko delavnost po letu 1921, ko se je povrnil iz izomstva. Tedaj je skoraj sleherni leto pokazal javnosti kako novo stvar ter so se vrstile drame Svadbeni let in Božji človek, tragikomedija Pastolovec pred vrati, dramatična Hrvatski Diogene (Senoa) in Sanin (Arčibašev), komedija Amerikanska jahta v splitski luk, drama Brez tretjega, in v soboto je zagrebško gledališče predstavilo novo komedijo v treh dejanjih:

Dejan prstana.

Ob zastrtem odru poslušamo emisijo Radia Zagreb, ki pod naslovom kulturnih in družabnih poročil javlja anonse ženidbene poslovalnice Dva prstana. Potem imamo pred očmi vso to agenturo s predsobo, čakalnico in s poslovnico, ki jo stopnišče veže s privatnim salonom nad njim. Tam pije čaj lastnica podjetja in s svojo malomarnostjo v

srečno prihodnost moti sporazum dveh mladih ljudi: svoje oskrbovanke, izobražene doktorice modroslovja, in praktično usmerjenega bančnega uradnika. Toda kmalu je na vratih časnikar, ki je prišel po intervju. Lastnica, prava grofica propadle rodbine Jankovič, daje osebne podatke, modruje o neobhodnosti in pomembnosti takšnega podjetja in o ljubezni na sploh. Med tem že prihajajo strauke in do kraja komedije se rešujejo njih zadeve. Vdove iz mesta in tudi s kmetov, ameriškanski bokser, ljudje iz zgornjih meštarskih slojev — vsi iščejo partnerjev včasih uspešno, včasih ne. Ljubezni jim služi za sinom gospodarskega interesa, razbradnega erotičnega nagona in rafinirane kaprice. Sredi vsega je komaj kakšen slučaj človeško zanimiv. Tako profesor, ki s posrednim izsiljevanjem denarja in kupovanjem moža rešuje čast svoje hčerke. Potem samemu sebi prepusteni študent, ki bi rad dovršil študije, pa nikjer ne more ne dobiti ne prisluziti si potrebnih sredstev. Zanj je pač našla rešitev grofica sama, ki ga zaposli v svoji knjižnici. Na kraju lastnica, za prihodnost zavarovana, likvidira s podjetjem in ga prepusti svoji tajnici, ki se je zaročila s časnikarjem.

Begović nam kaže komedijantstvo ljudi in komur ni žal človeške neumnosti in izpričenosti, se bo pač smejal, saj je avtor poskrbel za zabavo tudi s cenenimi sentencami v življenju, ki daje sploh cirkus, o umetnikih, ki da imajo zmerom nekaj boljkeviškega na sebi, o krščanskih podjetnikih, ki vsaj za desno roko potrebujejo žida, in tako naprej. Resnična je podoba in vpogled v dnevno dogajanje takšne institucije, ki služi poenostavljenju in amerikanizaciji naše družabne kulture, ali je brezpomembna, ker je ostala v okvirju osebnih zadev. Avtorju se je izmaknila tudi globlja povezanost stvari med seboj in neprijetno je gledalec naglo preskakovanje iz zgornje etaže v razne spodnje prostore k posameznim zgodbam. —a.

Orožje danes in leta 1914

Vojna tehnika je pač tako napredovala, kakor nobena druga, kar priča o bistvu človeške krvi, ki je — boj. Ta napredek nam pokažejo suhe številke, ki izražajo silno naglo pot napredka, ki prav za prav ni napredek, marveč povratek v — divjost.

Leta 1914 so nosili poljski topovi kroglo 7 km daleč; l. 1934 že 13 km. Top kalibra 36 cm je nesel izstrelak samo 30 km daleč, zdaj 65 km, razen tega so še topovi, ki streljajo do 150 km na daleč. — Isto je s tanki. Leta 1918 se je navaden tank pomikal z brzino 7 km na uro v območju 100 km krog sebe; l. 1934 pa z brzino 25 km, na 250 km prostora krog sebe. — Lovski tanki so imeli l. 1918 brzino 12 km na uro, l. 1934 pa 50 km in so oboroženi s 4 strojnimi. Največja razlika pa je glede na letalstvo. Izvidniška letala so imela l. 1914 80 konjskih sil in brzino 80 km na uro; l. 1934 pa imajo 800 konjskih sil in brzino 350 km na uro. — Lovskih letal, srednjih in težkih bombarderjev leta 1914 še ni bilo. Motorji lovske letal imajo 800 konjskih sil, srednjih bombarderjev 1400 konjskih sil in težki bombarderji 1600 konjskih sil. Največjo brzino imajo lovska letala, 450 km na uro; srednji bombarderji 350 km in težki 250, 300 do 450 km na uro.

Glede na vojno tehniko je zdaj poglobitno, da prodero vojaštvo čim bolj v neprijateljsko ozemlje, kar najbolje spoznamo iz nemške taktike, ki razlikuje artiljerije bližnjih in daljših borb in tanke za pomoč iz daljave in tanke, ki samostojno »delujejo«; prav tako imajo letala za bližnje in oddaljene bitke. Iz teh podatkov je razvidno, da teži nemški način vojevanja, da se istočasno razbije sovraznikova fronta v vsej dolžini, ki meri 10 do 12 km v boju

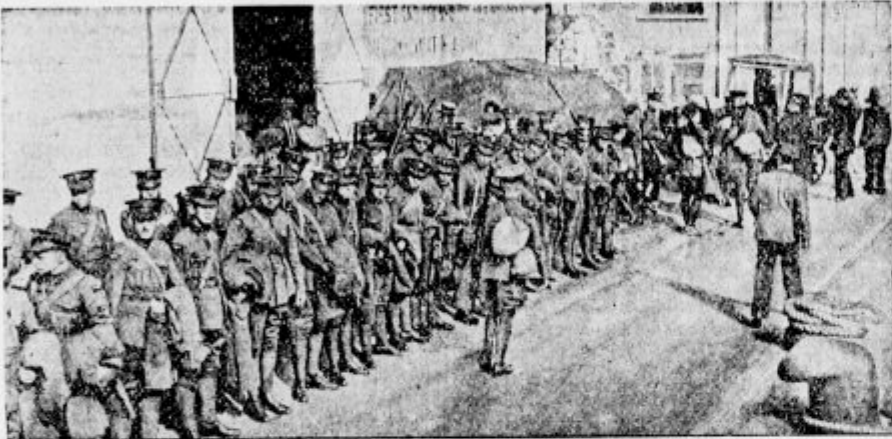
divizije napram diviziji, a fronta se razširi tudi na 20 do 40 km ozemlja.

Po angleškem načinu bi tanki napredovali proti utrjenemu sovražniku na tri kraje: pomagati morajo artiljeriji, napadati kot predhodniki velikih zračnih edinic in se pomikati pred pehoto; za tanki pride pehota na mesto.

Vse velesile pa naglo gradijo letala. Razen pri Angleški, se bodo letala povsod uporabljala v zvezi z artiljerijo, s tanki in pehoto. To vidimo iz sestave letalstva na Francoskem, v Italiji in USA, kjer je na 30% letal bombnih, 70% lovske in izvidniške. Angleško zračno brodogradništvo pa ima 58% bombarderjev, 17% izvidniških in 25% lovske. V Nemčiji je isto.

V teh letih je največ slišati v majhnih do zob oborož. armadah, vendar se sestavljajo tudi velike armade starega tipa, seveda so do dna oborožene z najmodernejšim orožjem. Armade bi imele bolj defenzivni (obrambni) pomen. Vsaka država se trudi, da sestavi majhno armado urnih edinic, ki bodo ofenzivne (napadalne). Nemci so že v zadnji vojni imeli divizije za obrambo in posebne za napadanje.

Novost za bodočo vojno so ženski oddelki, ki jih imajo na Poljskem, Japonskem, zlasti pa v sovjetski Rusiji. V Moskvi, Leningradu in Stalingradu je v teh dneh pristopilo 450 žensk k armadi in bodo zaposlene pri mirvaških ragljah. V Rusiji je zdaj več deset tisočev žensk vojakov. — A to ni prav za prav nič novega; tudi v zgodovini davnih narodov so se ženske udeleževale bojev, posebno še pri obrambah mest.

Angleške priprave v Gibraltarju. Gibraltar je ves v pripravi za obrambo. Predvsem so navozili tja obilo letal in topov zoper zračne napade. Petdeset takih baterij so navozili na vrh pečine. — Na sliki je prihod angleških letalev.

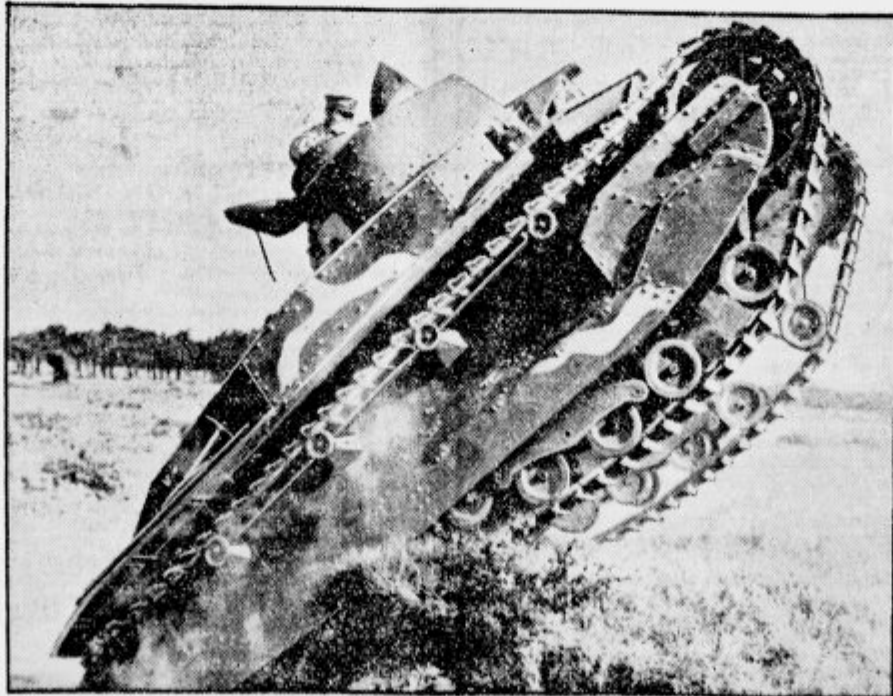
Zakaj je Italiji treba kolonij?

Preveč ljudi v Italiji

Na vsak način je Italija izmed onih držav, ki ima največ prebivalstva. Na prostoru 310.000 kvadr. kilometrov prebiva 42 milijonov ljudi. Zato je bilo v Italiji zmeraj najbolj pereče vprašanje — vprašanje o izseljencih. Do l. 1925 se je izselilo iz Italije vsako leto 400.000 ljudi. A fašistovska vlada ni marala, da se ljudje selijo iz domovine in zato načela vprašanje o novih zemljinah, ki jih je treba pridobiti, da bo za Italijane na lastnih tleh dovolj prostora. Najprej se je ozirala v Malo Azijo, nato na Balkan, slednjič pa v Abesinijo, čes, da je popolnoma zanemarjeno ozemlje glede na izkoriščanje prirodnih dobrin in zato ko nalašč pripravna za italijansko kolonizacijo. — Tako so rekli: Italija nima prostora v svojih mejah, ljudem je treba dati

in je vseh izseljencev po kolonijah le 30.000, a sicer se je Italijanov izselilo v druge države po 400.000? Če prebiramo italijanske članke o »prekomorski ekspanziji«, se nam dozdeva, ko da je Italijanom lasti kake kolonije enaka blagostanju dotične države. To je seveda zmotno mišljenje. Tako so Arabci osvojili pokrajine ki so bile cvetoče in kultivirane, pa so se pod njihovo vladno spremenile v puščave. Španija je imela v svojih rokah več ko polovico Amerike, kar ji pa ni nič koristilo in se je zmeraj bolj manjšala in bila vedno bolj siromašnejša. Portugalske kolonije imajo izgubo, italijanske prav tako; uspevajo pa angleške, francoske, belgijske, nizozemske.

S tem pa ni rečeno, da Italijani ne bi znali voditi kolonij in da bi ne bili marljivi in poštenjaki in delavci. Te lastnosti imajo Italijani v veliki meri. Nimajo pa — kapitala, nimajo denarja! Obdelovanje kolonij, nasadov, novih rastlin itd., pa zahteva predvsem mnogo denarja in ni zadosti dobra volja in poštenost. Italija pa je uboga država, ki nima sirovini niti na socialni in gospodarski višini. Državni proračun ima že več let izgubo in ta izguba raste bolj in bolj in so za njeno pokritje potrebne prav hude odredbe. Kolonije po ekvatorskih džunglah in saharanskem pesku pa požro milijone zlata, preden kaj donesajo. Za kolonizacijo Tripolisa je šlo že nekoliko milijonov, a jih je še zmeraj premalo. Zato se je vsako leto 400.000 Italijanov rajši izselilo na Francosko, v Tunis, v Ameriko, namesto da bi šli v svoje kolonije.

Orjaški japonski tank na plezalnih vajah po hribovih, ko se vadi za velike jesenske manevre, ki jih bo gledal tudi cesar Hirohito.

Takote gre prodiranje v Abesiniji. Na sliki vidimo abesinski avto, ki vozi orožje in strelivo. V abesinskih gorah je avto moral prebresti deročo reko pri Djidjigi in je v njej obtičal. Abesinski vojaki morajo avto vleči iz struge. S takšnimi težavami se bore seveda tudi Italijani.

Če imaš strupene snovi v hiši

Brez dvoma bi bilo manj nesreč, če bi strupene snovi in podobne potrebščine imeli v hiši na varnem. — Strupe, kisline in sploh vse snovi in zdravila, ne imej nikdar kar na odprtih prostorih, marveč jih zakleni v kako omarico. In naj bodo dobro zamašene in naj imajo napise! — Važno je, da je dobro čitljivo napisano, kaj je v kakšni steklenici ali posodi. To velja za solno kislino, žvepleno kislino, lužnato esenco, jeshovo esenco, strup za miši in podobno, kakor tudi za špirit, bencin, terpentin, za tekočine zoper madeže itd. — Ne imej teh stvari v vinskih steklenicah ali v steklenicah za pivo! Najmanj, kar moraš storiti, je pa to, da je na posodi listek z napisom, kaj je notri! — Prav tako označi z napisom in dobro spravi razne praške, tablete, kroglice. Če pa že nič več ne veš, kaj vsebuje kaka steklenica ali škatlica, pa vrzi proč!

Abesinski protiletalski top, kakršnih je abesinsko poveljstvo vse polno postavilo okrog glavnega mesta Addis-Abebe, da bi branili mesto pred italijanskimi napadi iz zraka.

Glede na Abesinijo je težko reči, ali bi obogatila Italijo. Saj bo vojni pohod požrl ogromne vsote in za kolonizacijo bo tudi treba milijonov. Za te pokrajine bi šlo več denarja, kakor pa ga je bilo treba za Libijo. Zakaj si torej Italija tako želi Abesinijo, da je radi nje svetovno tehniko spravila v nihanje? Le eno bi bilo mogoče: da to zahteva naravni razvoj fašizma.

Sveti stolnik

Na škofovskem sodišču škofije Padove se je nedavno začelo obravnavanje o stolniku in poveljniku Gvidu Negriju, ki je l. 1916 padel v svetovni vojni in ki naj bi bil prištet blaženim. Gvida Negrija poznajo skoraj po vsej Italiji z imenom »capitano santo« — sveti stolnik. Cerkveni in fašistovski krogi ga jako častijo. Njegov življenjepis je v Herderjevi založbi v Freiburgu izdal Ernst Wagner z naslovom »Vojščak Kristusa«. — Negri je sin družine lekarnarja v Estu na Beneškem in je bil zmeraj vnel bojevnik v prvih vrstah katoliške akcije. V predvojni dobi je bil kot dijak in častnik in goreč papist, ki se je vedno odločno zavzemal za pravice papeža. Še pred vojno je v njem dogorela misel, da bo za papeža žrtvoval svoje življenje. S to mislijo je šel v vojno. Malo dni pred naskokom na Monte Colombaro, kjer je umrl junaške smrti, je pisal domov: »Zdaj grem v trpljenje, v smrt, v zaželeno smrt žrtve... Papež naj živi!« — Lani so prav slovesno prenesli njegovo truplo z vojaškega pokopališča v stolnico njegovega rojstnega mesta Este.

Važno pastirsko pismo mehikanskih škofov

Mehikanski škofje so pravkar skupno izdali važno pastirsko pismo, kjer izjavljajo, da hočejo na vso moč sodelovati za rešitev socialnih težkoč v Mehiki. Pastirsko pismo opozarja na to, kako se je mehikanska Cerkve zmeraj potrudila za razvoj države, a to njeno poštenost in poštenost vlade zavrgle. Predvsem opozarjajo škofje tudi na socialni načrt, ki so ga l. 1913 škofje predložili vladi, a ga ni sprejela. Vendar je baš ta načrt tvoril l. 1917 podlago za 123. člen mehikanske zakonodaje. Nato pišejo škofje: »Ker je na vsak način potrebno, da ne tratimo časa, da se vsa zadeva še bolj ne postri, smo pripravljene, da pozabimo vse, kar je bilo! Iskreno želimo, da bi se čim hitreje razvozlati gospodarsko, socialno vprašanje, in — kolikor to zavis od nas, — smo pripravljene, do odločno sodelujemo, osebno in neposredno z duhovništvom, s katoliškimi organizacijami vse republike. Seveda — kar poudarjamo! — je potrebno, da uživajo Cerkve in katoličani sploh popolno, resnično in pravično svobodo. Zakaj, ker ste nam vzeli to svobodo, je mnogo let trpela škoda Cerkve in tudi država.« — Na koncu pravi pastirsko pismo, da želi Cerkve, da se ves narod enotno razvija in ne zahteva zase nikakršnih posebnih koristi.

Cepivo zoper prehlad

Ameriška znanost je iznašla serum, ki so ga vcepili 50. prehlajenim osebam in le 3 osebam ni nič zaleglo. Nato so cepili še 400 oseb in so zmanjšali slučaje prehlada za 76 odstotkov. Serum dobivajo iz bakterij oseb, ki imajo hrip, pljučni katar in influenco.

Vatikanska zvezdarna je sloveča. Sedaj so na novo zgradili zvezdarno v Castel Gandolfo, kjer se je sv. oče mudil na počitnicah. Zvezdarna je opremljena z najmodernejšimi instrumenti. Na sliki vidimo papeža, ki si ogleduje nove naprave.

Napajališča v abesinski puščavi.

Najvažnejši činitelj v abesinski vojski je voda, ki je važnejša ko tanki in strojnice. V abesinskih obrobni puščavah so zato Italijani morali poskrbeti za pitno vodo. Ni pa bilo tako lahko napraviti v pesčenih puščavah vodnjake, v katere so dovažali vodo od drugod. Na sliki vidimo tak vodni rezervoar,

kruha in zato je treba začeti vojno. — Vendar je stvar nekoliko drugačna: Predvsem ima Italija velike kolonije. Na severu Afrike je Tripolis, ki meri 900.000 kv. km. Dalje je Cirenajka s 600.000 kv. km, torej skupaj: 1.500.000 kvadr. kilometrov, kar je petkrat več, kakor pa obsega ves Apeninski polotok. Razen tega meri še italijanska Eritreja 120.000 kv. km in Somalijska 460.000 kv. kilometrov.

Toda število Italijanov je v teh kolonijah kar neznatno. V Tripolisu jih je 20.000 izmed 650.000 skupnega prebivalstva; v Cirenajki je 10.000 Italijanov na 325.000 domačin, v Eritreji 5000 na 400.000 domačin in v Somaliji 8000 Italijanov na 650.000 vseh prebivalcev. V Tripolisu so kolonijalne prilike mnogo boljše kot so bile n. pr. v Alžiru v začetku francoske okupacije. Libijska trgovina je jako razvita in Libija je bila še v dobi Rimljanov cvetoča provinca.

Zatorej se človek zares izprašuje, zakaj se Italijani v večjem številu ne selijo v te svoje kolonije

Gospodarstvo

Svetovni pridelek pšenice

Na podlagi podatkov mednarodnega kmetijskega urada v Rimu je znanal pridelek pšenice v Evropi letos 420 milij. met. stotov. Za vso Evropo znaša hektarski donos 13,1 met. stot. in je naša država pod tem povprečjem. Letos je nadalje ceniti letino pšenice v Severni Ameriki, t. j. USA in Kanadi na 241 milij. met. stotov. kar je več kot lani za 30 milij. met. stotov. Pripomniti pa je, da je znašala prvotna cenitev v teh državah začetkom julija celo 300 milij. met. stotov. Seveda pa je letos pšenica v Severni Ameriki kvalitativno zelo slaba.

Skupno ceni zavod letino na severni poluti brez Rusije, Kitajske, Mandžurije in Perzije na 835 do 840 milij. met. stotov. Lani je znašal pridelek 811 milij. met. stotov. Zaostaja pa se letošnji pridelek za povprečjem zadnjih 5 let.

Iz držav južne polute prihajajo poročila, da je v Avstraliji pričakovati dobrega pridelka. Argentina pa poroča o znatnem zmanjšanju površine posejane pšenice (za eno četrtino). Zato se računa, da bo argentinska letina zelo slaba. Čeprav se računa, da bo avstralska letina večja kot lani, vendar ni pričakovati, da bo v celoti na južni poluti letos pridelek dal visjo količino kot lani, ko je bil pridelek razmeroma slab.

Poštna hranilnica v septembru

Po podatkih za september se je število vlagateljev povečalo za 4070 na 350.904, hranilne vloge pa so narasle za 5,6 na 824,2 milij. Din. (lani konec septembra so znašale 703,5 milij. Din.).

Število čekovnih računov je naraslo v septembru za 86 na 25.201, promet pa je padel od 6597,6 milij. v avgustu na 5823,75 milij. Din., je pa še vedno večji kot lani septembra. Odstotek brezgotovinskega prometa je padel od 55,41 na 50,69%. Vloge na čekovnih računih so se zmanjšale v septembru od 1174,3 na 1122,3 milij. Din. (lani so znašale konec septembra 1063,9 milij. Din.).

Restavracija na postaji Novo mesto bo oddana v triletni zakup na licitaciji dne 18. novembra pri ravnateljstvu drž. žel. v Ljubljani (Ljubljanski dvor, soba št. 59-I.). Razpis je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem ravnateljstvu.

Borzo

Dne 8. oktobra.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Curia in Prage, popustila sta le Amsterdam in London, dočim so drugi tečaj narasli.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi ostal neizpremenjen na 8,60 do 8,70, dočim je v Zagrebu popustil na 8,59-8,69 in v Belgradu na 8,5033-8,6933. Grški boni so notirali v Zagrebu 31,15-31,85, v Belgradu pa 31-31,70. Angleški funt je v Zagrebu popustil na 234,20-235,80, v Belgradu pa na 235,20-236,80. Španska pezeta je v Zagrebu notirala 5,58-5,68, v Belgradu pa 5,70 blago.

Ljubljana, Amsterdam 2955,30-2969,00, Berlin 1750,08-1769,95, Bruselj 738,11-743,17, Curia 1424,22-1431,29, London 213,91-215,90, New York 4340,37-4376,68, Pariz 288,25-289,69, Praga 181,19-182,30, Trst 355,93-359,01.

Promet na zagrebški borzi 31,631 Din. Curia, Belgrad 7,00, Pariz 20,2475, London 15,0625, New York 307,25, Bruselj 51,90, Milan 25,0375, Madrid 41,95, Amsterdam 207,525, Berlin 123,50, Dunaj 57,30, Stockholm 77,65, Oslo 75,70, Kopenhagen 67,25, Praga 12,75, Varšava 57,90, Atene 2,90, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 0,64, Buenos-Aires 0,8425.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% invest. pos. 76-78, agrarji 43-45, vojna škoda promptna 355-358, begluške obveznice 61-62, 8% Blerovo posojilo 76-78, 7% Blerovo posojilo 66-68, 7% posojilo Drž. hip. banke 71-73.

Zagreb, državni papirji: 7% invest. posojilo 76-78 (76), vojna škoda 353-356, 10, 11, 12, 357 bl, 6% begl. obv. 59,50-61 (60), 8% Bler. pos. 77-79, 7% Bler. pos. 67-69,50. — Delnice: Priv. agr. banka 227-229 (227), Trboveljska 100 den., Isis 40 bl., Osj. sladk. tov. 125-135.

Belgrad, državni papirji: 7% invest. posojilo 80-80,50 (80), agrarji 45 den., vojna škoda 355-356 (356, 355,25), 6% begl. obv. 63,75-64 (64), 8% Bler. pos. 76-78, 7% Bler. pos. 68-69, 7% pos. DHB (75,50), 7% stab. pos. 80 bl., — Delnice: Narodna banka 5900 bl., Priv. agr. banka 228,50-229,50.

Joseph Conrad:

Gašpar Ruiz

Zdajci je prišel trdnjavski pribojnik. Bil je star, koščat možakar v razcapani uniformi. Glas mu je pretrgano bruhal iz gladkega rumenega obraza. Narednik je od njega zvedel, da obsojenec ne bodo ustreljeni pred sončnim zahodom. Zatorej ga je vprašal, kaj naj medtem z njimi stori.

Adjutant se je divje ozrl po dvorišču in pokazal proti durim majhne, ječi podobne čuvajnice, prejemajoče svetlobo skozi težko omreženo okno, in odvrnil: »Odvedi te lopove tjakaj.«

Narednik je krepko stisnil palico, ki jo je nosil kot znak svojega čina, in je ročno in navdušeno izvršil ukaz. Gasparja Ruiza, ki se mu prepočasi sukal, je tolkel po glavi in plečih. Ujetnik je ostal tudi pod ploho udarcev še trenutek na mestu in si zamišljeno grizel ustnice, kakor da ga je vsega izžepalo zamotano duševno stanje — potem pa je nenaglo odšel za drugimi. Zaklenila so se vrata za njimi in adjutant je vzel ključ s seboj.

Okoli poldneva je soproja, ki se je bila v tistem obokanem prostoru zgostila do zadušljivosti, postala neznozna. Ujetniki so se zgnatli k oknu in prostrili stražo za kapljico vode. Vojak je pa so brezbržno ležali dalje pod zidom, kjer je bilo nekoliko sence, a stražnik se je naslanjal s hrbtom na vrata, kadil cigareto in kdaj pa kdaj preudarno dvignil obrvi. Gaspar Ruiz si je z nepremagljivo silo utrl pot k oknu. Njegove prošorne prsi so rabile več zraka kakor drugi; široki obraz, oprt z brado na okenski prag, se mu je tesno pritiskal k okrižju in videti je bilo, kakor da bi pomagal drugim, ki so se ločevali soproja zgnatli okoli njega. Od stokaložnega rotenja so prešli k obupnemu vpitju, pa je bučno kričanje teh žejnih ljudi prisililo mladega častnika, ki je vprav tedaj šel preko dvorišča, da je zavpil z glasom, ki so ga mogli vsi slišati.

»Zakaj na ne daste vode tem ujetnikom!«

Žitni trg

Tendenca na žitnem trgu je še vedno čvrsta in je ponudba absolutno izostala. Cene so kljub znatnemu dvigu bolj nominalne, kot pa faktične, po katerih se lahko dobi blago.

Za presojo položaja na žitnem trgu je značilno, da se vedno bolj ventilira vprašanje lombardnih kreditov za pšenico. Prišla je celo vest, da bodo banke ukinile vse spekulativne lombardne kredite na pšenico. V bodoče bodo dajale lombardne kredite samo za potujoče blago, t. j. ono blago, ki se nahaja v vagonih ali pa na ladajah. Lombardni krediti za pšenico znašajo okoli 60 milij. Din. in bodo oni prekupevalci, ki se jih poslužujejo, da potem lahko prodajajo blago po višjih cenah, z njimi veliko zaslužili, radi dviga cen. Seveda pa stoji temu nasproti interesi takozvanih pasivnih pokraj, ki imajo interes na nižjih cenah pšenice, zlasti še ker prihaja sedanjí dvig cen v korist samo spekulaciji in pa onim kmetom, ki so lahko blago zadrževali v dosegu boljših cen. Tudi cene na ljubljanski borzi so se ponovno dvignile.

Ljubljana: Pšenica: bč. 79-80 kg 170-175, prekmurska 78 kg 175-180, oves slav. 132,50-137,50, koruza bč. 105-107,50, ban. 103-105, moka ničla bč. in ban. 265-275, št. 2 bč. 245-250, št. 5 bč. 225-240, otrobi debeli bč. 110-115, krompir bel štajerski franko vag. nakladna postaja 58-63.

Novi Sad, Pšenica: bč. 154-157,50, bč. ladja 162,50-165, bč. ladja Begej 160-162,50, slav. 155-157,50, srem. 155-162,50, ban. 155-157,50. Oves bč., srem. in slav. 120-125, Rž ne notira, ječmen neizprem. Koruza: bč. in srem. 97-100, ban. 96-100. Moka: bč. in ban. og. in ogg 225-245, št. 2 205-225, št. 5 185-205, št. 6 165-185, št. 7 145-155, št. 8 112,50-117,50. Otrobi in fižol neizpr. Tendence čvrsta. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bč. okol. Sombor 150-152, gornja bč. 151-153, srem. slav. in gornja ban. 152-154, južna ban. 150-152, bč. in ban. potiska in ladja Begej 158-160, bč. ladja Kanal 152-154. Oves neizprem. Rž: bč. 127,50-130. Ječmen: bč. in srem. 63-64 kg je 127,50-130, bč. in srem. spoml. 67-68 kg je 135-140, bar. 67-68 kg 150-155. Koruza: bč. in srem. 96-98, bč. in srem. ladja 101-103, bč. suš. za okt. in nov. 96-98, bč. suš. za dec. in jan. 83-85. Moka: bč. og. in ogg 225-245, št. 2 205-225, št. 5 185-205, št. 6 170-185, št. 7 145-155, št. 8 115-120. Otrobi: bč. 90-92. Fižol: bč. uzančni 250-260. Tendence čvrsta.

Živina

Mariborski živinski sejem, dne 8. oktobra. — Prignanih je bilo 12 konj, 16 bikov, 136 volov, 421 krav in 9 telet, skupaj 594 komadov. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli 2,75-3,25 Din, poldebili voli 2-2,50 Din, plemenski voli 2,25-2,50 Din, bikji za klanje 2-2,50 Din, klavne krave debele 2-3,25 Din, plemenske krave 1,50-2 Din, krave za klobasarije 1-1,25 Din, moizne krave 2,25-2,50 Din, breje krave 2,75-3 Din, mlada živina 2,50-3,50 Din, teleta 2,50-4 Din.

Mesne cene so bile sledeče: volovski meso I. vrste 8-10 Din, II. vrste 6-8 Din, meso od bikov, krav in telet 6 Din, telečje meso I. vrste 8-10 Din, II. vrste 4-6 Din, svinjsko meso sveže 8-12 Din za kg.

Hmelj

XII. poročilo Hmeljarskega društva za dravsko banovino, Jugoslavija

Zalec, Savinjska dolina, dne 7. X. 1935. Pri nepretrganem, precej živahnem nakupovanju v okviru Din 20 do Din 32 za 1 kg je za 85% vse produkcijske t. l. prešlo v druge roke. V javni Oznamovalnici se je dosedaj signiralo 2764 bal po 150 kg. — Društveni odbor.

Uradno poročilo tržnega nadzornika:

Zalec, 8. oktobra.

Majhno poživljenje povpraševanja pri neizpremenjenih in tudi ojačenih cenah do 18 Din za tretjevrstno blago.

Dočim je položaj v Zalcu miren in v trgu sporočajo, da za boljše kvalitete ni naročil, iz zanesljivih virov doznavamo, da se tudi danes polihoma vsrjijo za provovrstno blago kupčije po dosežani ceni posamezno do 30 Din Trgovce —č. pa je za manjše in večje partije na podlagi posebnih manjših naročil ponujal proti takojšnjemu plačilu za izjemno lepo blago 31 do 33 Din. V splošnem pričakuje trgovina v doglednem času ponovnih naročil za boljše kvalitete.

Sport

Duoboj Gradec: Ljubljana

V soboto in nedeljo se vrni na igrišču Primorja v Ljubljani zanimiv lahkoatletski duoboj med graško in ljubljansko reprezentanco. Pokroviteljstvo te zaključne in obenem najzanimivejše lahkoatletske prireditve je prevzel predsednik mestne občine ljubljanske g. dr. Vladimir Ravničar.

Da bo naše sportno občinstvo malo informirano, kakega nasprotnika bo imela Ljubljana, si pa oglejmo njegove rezultate, ki jih je dosegel zadnjo nedeljo pri izbirnem mitingu. Pri tem pripominjamo, da je bilo tudi v Gradcu slabo vreme in vsled tega mehke teren. Evo rezultate:

200 m: Karl 23 sek., Gutmayr 23,5, oba GAK. — Skok v viš: vsi 1,00, določeni Schindelar (izven klubov), Kneissl (Allg. D. Turnerschaft). — 800 m: dr. Sienkiewicz (GAK) pod 2 min, Falk (GAK) 2:03,8, Frank (GAK) 2:04,8. — Disk: Schwarz (GAK) 39,70, Tunner (brez kluba) 30,60.

Zahvala

Za premmoge dokaze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti mojega ljubljenelega soproga, brata, strica in svaka, gospoda

Ignacija Elsnerja

direktorja tobačne tovarne v pokoju

kakor za poklonjene lepe vence in cvetje, se tem potom vsem najprisrčneje zahvaljujem. Posebej se zahvaljujem preč. duhovščini, gosp. podravnatelju tobačne tovarne Golobu z uradnimstvom, delavstvu tobačne tovarne, pevskemu društvu »Ljubljana« za prelepo žalno petje in končno vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so prihiteli od blizu in daleč in v tako častnem številu spremili draga pokojnika na njegovi poslednji poti.

Vsem Bog povrni!

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 9. oktobra 1935 ob 7 zjutraj v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 8. oktobra 1935.

Zalujoča soproga JULIJANA.

Zahvala

Ob prerani izgubi moje dobre sestre, gospodične

Zalke Barbič

uradnice sreskega načelstva

se najiskreneje zahvaljujem za izraze sočutja, za vse vence in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno pa se zahvaljujem čast. gg. duhovnikom, kamniškemu pevskemu društvu »Lirac« za ganljivo nagrobno, Sokolskemu društvu Kamnik za izkazano čast ter vsem njenim prijateljem, ki so ji tako sestrsko ljubče stregle ob priliki njenih težkih dni v bolnišnici.

Kamnik, dne 8. oktobra 1935.

ZALUJOČI BRAT IN OSTALI SORODNIKI.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani soproga, oče, stric, oče, brat, stric in svak, gospod

ALOJZIJ PIRNAT

trgovski potnik trvdke A. & E. Skaberné

dne 8. oktobra po dolgi mučni bolezni, previden s tolažitvi svete vere, v 61. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Na zadnji poti ga spremlimo v četrtki, dne 10. oktobra ob pol 3 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. — Prosimo, lihega sožalja.

Ljubljana, dne 8. oktobra 1935.

ZALUJOČI OSTALI.

Brez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Narednik se je z videzom nedolžnega iznena-

denja opravičil in opomnil, da so vsi ti ljudje

obsojeni in bodo že čez nekaj kratkih ur mrtvi.

Poročnik Santierra je zacpetal: »Obsojeni

so na smrt, ne pa na mučenje,« je zakričal. »Tako

jim dajte vode!«

Videč njegov jezi obraz so se vojakji zgenili

in stražnik je prijel za puško ter obstal na pozor.

Poiskali so nekaj golid in jih napolnili z stu-

denčnico. Videč pa so, da jim ne bo moglo spravi-

ti posod skozi preozko železno okrižje. Videč,

da je prišel čas, ko si bodo mogli pogasiti žejo,

so se začeli ujetniki prerivati bliže k odprtini

in slišati je bilo presunljivo vpitje tistih, ki so

bili pri tem pomendrni. Ko pa so vojakji, ki so

bili dvignili golide proti oknu, posode brez uspe-

ha odložili, je nastalo znotraj še strašnejše vpitje

razočaranja.

Moštvo armade, ki se je borila za svobodo,

ni bilo preskrbljeno z vojaškimi čutarami. Na-

zadnje so je našli neko pločevinasto posodico. Ko

pa so jo približili k odprtini, je nastalo v raz-

gibani množini udov za napetimi obrazi pri oknu

tako prerivanje in tako kričanje od besnosti in

bolečin, da je poročnik Santierra vzklilnil: »Ne,

ne — odpreti moraš vrata, narednik.«

Narednik je skomignil z rameni in pojasnil,

posredovanjem strogega moža pregovoriti, da bo vsaj nekaterim obsojencem prizanesel. Ko pa je sedaj preobračal v srečo svoja čuvstva, se mu je pričelo tako posredovanje zdeti neumestno in brezplodno. Javno mu je bilo, da general ne bo hotel njegove prošnje niti poslušati. Nikoli ne bo mogel rešiti teh nesrečnikov in postal je samo sogovoren za trpljenje, ki ga je s svojim vne-

ševanjem dodal njihovi kruti usodi.

Tedaj pa nemudoma stopi k adjutantu in

prinese ključ, je velel poročnik Santierra.

Narednik je z nekam sramežljivim nasmehom

zunaj z glavo, a z očmi je postrani ošinil obraz

Gasparja Ruiza, ki je iznad kupa drugih na tleh

ležečih shujšanih spačenih, kričečih obrazov ne-

gibno in molče strmel skozi okrižje.

Narednik je zamrmral, da ima njegova Viso-

kost adjutant de Plaza sestro, in če bi, rečimo,

tudi sprejel njega, narednika, mu le ni pričako-

vati drugega uspeha, kakor da mu bo izbil dušo

iz telesa, ker bo med počitkom motil njegovo

Visokost. Naredil je z rokami prosečo kretnjo in

stojal tiho ko grob ponižno uprl pogled v kapice

svojih rjavih čevljev.

Poročnik Santierra je nejevoljno izbulil oč.

a vendarle se je obvladal. Zala, okroglasta lica,

gladka ko obraz dekleta so mu sramežljivo za-

rdela od zadržev. To je pomenilo ponižanje nje-

govega duha. Gola zgornja ustnica se mu je tre-

sprejemali njegovo gostoljubje, kajti general je poznal lorda Cochrana in se je na polubi vsa-

ške vojne ladje, ki ji je poveljeval ta čudoviti

mornariški častnik, udležil celo odrezanja in

zaprtja Callaoja — epizode, ki je ostala v vojnah

za neodvisnost v neskaljeni časti ter v vojni tra-

diciji v brezmejni slavi. Tudi dober jezikoslovec

je bil ta stari pomnik osvobodilnih vojev. Vaelej,

kadarkoli je odkresal po francosko ali angleško

kak imeniten rek, si je lovako pogledal svojo sivo

brado: to tonu njegovih spominov dajalo ne-

kako mirno dostojanstvo.

III.

»Da, prijatelj moj,« je govoril svojim go-

stom, »kaj pa hočete? Kot mladec s sedemnajsti-

mi poletji, brez svetlovnih skušenj, ki mi je bilo

pripisovati svojo visoko stopnjo zgolj častnemu

domoljubju svojega očeta, da! Bog mir njegov!

žanje, sem občutil ob tisti priliki neizmerno poni-

žanje; ne toliko zaradi nepokoršne podrejenega

ni častnika, ki je bil navsezadnje odgovoren za

svoje ujetnike, ampak trpel sem, dečko, kakršen

sem bil, zato, ker sem se bal sam k pribojniku

po ključ. Saj sem bil že pre občutil njegov sirov

in zbadljivi jezik. Ker je bil skozi in skozi pro-

stak, ki ni imel izvora svojega junaštva nobene

druge zasluge, sem čutil prezir in gnus do njega

že s prvim dnem, ko sem bil pridružen svojemu

bataljonu trdnjavske posadke. To pa je bilo že

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka peline vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert salon-
skega orkestra. (b)

Službe iščejo

Prodajalka
pridna in poštena, išče
službo za takoj. Ponudbe
na podružnico »Slov.« v
Celju pod »Vestna« štev.
12509. (a)

Gospodična
28 let stara, pridna in
poštena, iz boljši družine,
vaje vseh gospodinskih
del in šivanja, išče službo
pri dveh boljših osebah,
najraje na deželi. Naslov
pove uprava »Slovenca«
v Mariboru pod št. 2239-
35. (a)

Službo dade

Pletilje
prvovrstne — iščem za
stalno delo. - K. Sosa,
Mestni trg. (b)

Lesnega manipulanta
kot začelnika (tudi penzi-
onista), sprejemam takoj.
Ljubljana, Prule 8. (b)

Zaposlitev
celednevno, dobi mlajša,
pridna strežnica v bližini
stare šišenske šole. - Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 12529. (b)

Čevljar, pomočnika
sprejemam. Zglasi se naj
osebno pri Franc Stopar,
Sevnica 160. (b)

Porestva

Kupim hišo
do 120.000 Din, prevzem
hipoteke Kmetijske hranil-
nice ljublj. Zamenjam vlo-
go 100.000 Din Kmetijske
posojilnice z vlogo Mest-
ne posojilnice v Radov-
ljah. Takojšnje ponudbe
na: M. S., Jesenice-Fuži-
ne 45. (p)

Vajenci

Vajenca
za precizno mehaniko
sprejme L. Besenčar, Se-
lenburgova 6. (v)

Pouk

English Lessons
Učiteljica - Angležinja, z
večletno uspešno prakso
v poučevanju angleščine,
odda še nekaj ur. - Dvo-
rakova ulica 3-III. (u)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje
Slovenska banka. Ljub-
ljana. Krekov trg 10

Hranilne knjižice
prodaste ali kupite
najbolje
potom moje pisarne.
Solidno poslovanje!
Priložite znamko!
Rudolf Zoré, Ljubljana.
Gledališka ul. 12.
Telefon 38-10.

Knjižice
vseh zavodov kupim po
naivšji ceni. - Sporočite
zavod, znesek in ceno na
naslov: Grašek Jože,
zastopnik tt. »Financiers«,
Ljubljana, Gledališka 4 d

Hranilne knjige
Zadružne zveze do 100
tisoč dinarjev, prodam. -
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Zelo ugodno« 12499.
(d)

Samska oseba
katera mi posodi 25.000
do 35.000 Din, dobi do-
smrtno stanovanje. - Po-
nudbe upravi »Slov.« Ma-
ribor pod »Dsmrtno« št.
12552. (d)

Hranilno knjižico
Ljudske posojilnice ljub-
ljanske do 35.000 Din —
kupim takoj proti goto-
vini. Ponudbe upr. »Sl.«
pod »Zadnja cena« 12549.
(d)

Stanovanja

IŠČEJO:
Stanovanje
eno- oziroma dvosobno, z
vsemi pritliklinami, išče za
takoj ali pozneje mirna
dvočlanska rodbina. Po-
nudbe na upravo »Slov.«
pod »Snažno«. (c)

Stanovanje
v mestu, dvosobno, ali
sobo in kabinet s kuhinjo,
išče družina treh odraslih
članov. Ponudbe upravi
»Slov.« pod št. 12554.

ODDAJO:
Dvosobno stanovanje
z vsemi pritliklinami, od-
dam. - Moste, Detelova 8
(c)

Dvosobno stanovanje
kletno, s predsobo in pri-
tliklinami, poceni oddam
s 1. novembrom. Poizve
se: Ljubljana VII., Dreni-
kova 44. (c)

Trisobno stanovanje
z vsemi pritliklinami, odda
za november Hranilni in
posojilni konzorcij, Gaje-
va ulica 9. Razgled na
Bethovnovu ulico. Moder-
ni komfort. - Najemnina
900 Din. (c)

Sobe

Opremljeno sobo
oddam. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 12544. (s)

Auto-motor

Zamenjamo
dobro ohranjeno »Ford-
limuzino za lahek pol-
tovorni avto. - Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 12502. (f)

Berite
Slovenca
in oglašujte v njem!

Valjčni mlin

moderno opremljen, na vodni
pogon v Studu pri Domžalah, bo
na prodaj na sodni dražbi dne
17. oktobra 1935 pri sodišču v
Kamniku. — Sodno cenjen je
Din 1.404.629.— najmanjši ponu-
dek znaša Din 722.000.—.
Naslov za informacije pri upravi
lista pod št. 12531.

Kupimo

Pisarniški pult
dobro ohranjen, kupim.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Pult«. (k)

Staro zlato,
zlato zobovje
in srebrne kronc
kupujem po naivšjih
dnevni cenah
A. KAJFEŽ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Divji kostanj
želod, ježice
in suhe gobe
kupuje po naivšjih cenah
V. H. ROHRMANN
Ljubljana
Sv. Petra nasip št. 27

Krompirja »Rožnik«
roza, kupimo vagonске
množine. Ponudbe je po-
slati v Kranj, poštini pre-
dal 6 pod »Krompir«. (k)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajam
ali motorja bi znebil se rad.
hrz kupcev ti mnogo prižene
Slovenec najmanjši inšerati

Posteljne mreže
v lesenih in železnih
okvirih ter železne po-
stelte vseh vrst izdeluje
in sprejema v popravilo
najceneje P. Strgulac, Go-
spodstva 13. Kolizej —

Telefon 2059
PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudi
Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.

VINA

vseh vrst kupite najugod-
neje pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.

Nagrobno svetilko
in večjo cementno vazo,
prodam. Sv. Petra c. 34.

Pisalni stroj »Ideal«
skoraj nov, ugodno na-
prodaj. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 12295.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbi v
vseh vrstah — za strojno
pletanje in ročna dela po
znižanih cenah pri tvrdki
Karl Prelog, Ljubljana —
Židovska ul. in Stari trg.

Krušno moko

za črn domač kruh in ko-
ružno moko za žgance,
vedno svežo dobite pri
tvrdki Zorman, Ljubljana,
Stari trg Tel 26-37

Najmodern. tkanine
za pohištvo, zavese, gradl
za modroce in drvonitke
za rolete — poceni pri
Novak, Vetrinjska 7, Ko-
roška 8. (l)

Hubertus plašči
nepremočljivi — otroški
165 Din, za odrasla 250
Din, v vseh barvah, pri
Preskerju, Sv. Petra c. 14

Znamke
slovenske iz leta 1919
»Junak trga verige«, ne-
rabljene in rabljene, kupi
A. Jug, Maribor, Koro-
ševa 44. (k)

Jabolka
namizna, razne vrste, in
beli krompir, ima za od-
dati par vagonov Peter
Setina, Sevnica ob Savi. (l)

Obrt

Obrtni list
sejmarski, za prodajo ma-
nufakture, perila, konfek-
cije, čevljev — oddam v
najem. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 12525. (t)

Avtomatične

7uhlad
hladilne naprave
izdeluje
G. F. SCHNEITER
Ljubljana, Františkanska 4
Tovarna v Škofji Loki
Prvovrstne reference

Inserati

v »Slovencu«
imajo največji uspeh

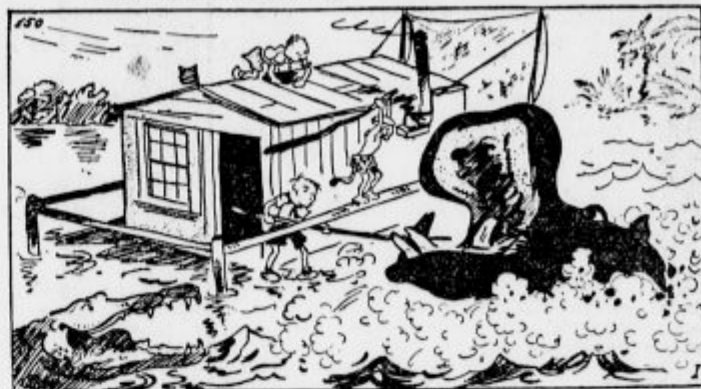
Ruff kakao

je najboljši!

Tinčkove in Tončkove prigode

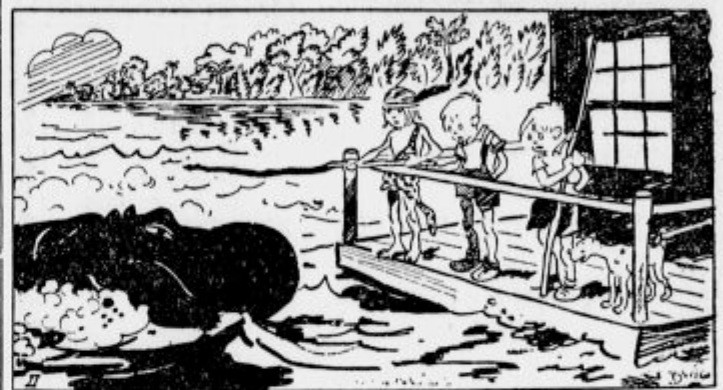
149.

Prijatelji ali sovražniki?

Ko jih je prvi strah minil, sta se Tonček in Primožek oborožila
z dolgim drogom in začela z njim drezati vodno pošast. Pri tem je
Primožek vliudno kričal:

»Oprostite, blagorodje, zelo žal nam je, da vas ne moremo po-
vabiti na krov! Preveč se nam mudi. Pa nemara kdaj drugič. Na svi-
denje! Boljše je, da se ločimo kot prijatelji, ali ne?«

Povodni konj je zaprl žrelo in se za pet pedi umaknil od splava,
kakor da je razumel Primožkove besede in se hoče prijateljski ravnati
po njih.

se zopet dobe solidni, lepi
stoli tovarne
Remec-Co
v Ljubljani, Kersnikova ulica 7 (poleg Slamiča)

Sporočamo žalostno vest, da je naš najstarejši, zvesti
sodelavec, gospod

Alojzij Pirnat

trgovski potnik

po 40 letnem požrtvovalnem delu odšel k večnemu
počitku.

Na njegovi zadnji poti ga bomo spremili v četrtek
ob pol 3 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice.
Ohranili ga bomo v hvaležnem in trajnem spominu!

Tvrška A. & E. SKABERNE, Ljubljana.

DRŽAVNA NARODNA ŠOLA NA KRKI naznanja vsemu
učitelstvu žalostno vest, da je umrl v častiljivi starosti 92 let
gospod

IVAN LOBE

nadučitelj v p., častni član občine Krka, častni član sadj. in
vrtinarske podružnice, odlikovan z redom sv. Save V. razreda.

Pogreb spoštovanega tovariša bo v četrtek, 10. oktobra ob
10 popoldne na farno pokopališče.
Ohranimo zaslužnega vzgojitelja v blagem spominu!

Presunjeni globoke žalosti javljamo, da je danes zjutraj prenehalo
biti zlato in plemenito srce naše predobre soproge, mamice, stare mamice,
sestre, tete in tašče, gospe

Katine Gorazdove

roj. Demšar

Blagopokojnico bomo spremili k večnemu počitku v četrtek ob 4. uri
popoldne iz Nunske ulice št. 19 na pokopališče k Sv. Križu

V Ljubljani, dne 8. oktobra 1935

Rodbine:

Gorazd, ing. Leske, Demšar, Ravhekar
in ostalo sorodstvo

Moj dragi brat

Peter Natlačen

župnik v pokoju

je snoči, dne 7. oktobra 1935, umrl

Pogreb bo v četrtek, dne 10. oktobra 1935 ob 10. uri popoldne
Po sv. maši zadušnici, ki bo v cerkvi v Petrovčah, ga pokopljemo
na župnem pokopališču v Zalcu

Ljubljana, dne 8. oktobra 1935

Dr. Marko Natlačen